СОНЦА:
Усход, заход, даўжыня дня:
Мінск—7.51, 16.49, 8.52;
Віцебск—7.52, 16.34, 8.42;
Магілёў—7.46, 16.38, 8.52;
Гомель—7.38, 16.41, 9.03;
Гродна—8.11, 17.05, 8.54;
Брэст—8.06, 17.11, 9.05.
МЕСЯЦ:
Маладзік 3 лютага.
ІМЯНІНЫ:
Макара, Фёдара, Савы, Арсенія, Антона, Ігната, Брыгіды.

ЗВЯЗДА

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 40 кап.

1 ЛЮТАГА 1992 г.
субота, № 23 (21801)

РозГАЛАС

У ПАДАРУНАК—ГАРАСКОП

«ГАЛАДОЎКУ СПЫНЯЮ!»

ГЛУСК. 29 студзеня тут на цэнтральнай плошчы шафёр цэха вапнавых палёў В. Вярыга аб'явіў галадоўку. Яго патрабаванні — звольніць з работы прадаўцоў магазіна № 7 Глускай спажывецкай кааперацыі і рэдактара газеты «Радзіма», якія не надрукавалі яго матэрыял аб свавольствах у гандлі. Вярыга заявіў, што калі не будуць выкананы гэтыя патрабаванні, ён скончыць жыццё самагубствам праз павешанне або самаспаленне.

На наступны дзень на гэтай жа плошчы адбылася сустрэча кіраўнікоў раёна з працоўнымі гарадскога пасёлка. У выступленнях праўлення спажывецкай кааперацыі выступілі з прапановамі аб палепшанні работы КБА і прыцягненні да адказнасці некаторых службовых асоб, якія злоўжываюць сваім становішчам і будуюць індывідуальныя дамы і дачы. На сустрэчы прынята рашэнне аб стварэнні камісіі па кантролю за размеркаваннем тавараў у гандлі. Вярыга пасля таго, як выступіў і аб'явіў, што спыняе галадоўку.

У ПАДАРУНАК—ГАРАСКОП

БРЭСТ. (Ю. Федарава). Субота — дзень вяселляў. У Брэсце маладажонам у гэты дзень уручаюць своеасаблівы гараскоп, які распрацоўваецца на камп'ютэрах для кожнай пары індывідуальна. «Жыццё пражыць — не поле перайсці» — гэту народную мудрасць падмацоўвае і камп'ютэрны прагноз. Ва ўсякім разе ў прадказаннях не толькі шчаслівыя часы, але і магчымыя крызісныя перыяды. Новая паслуга карыстаецца ў маладых попытам.

НАТАРЫУСЫ ПАГРАЖАЮЦЬ ЗАБАСТОЎКАЙ

Цяжкае становішча склалася ў Мінску з натарыяльным абслугоўваннем насельніцтва. Каб трапіць да натарыуса, трэба загадзя браць нумарок і чакаць выкліку доўгія часы. Сітуацыя пагаршаецца яшчэ тым, што ўсе здзелкі не іншым у раёнах, і раёныя натарыусы адмаўляюцца ў абслугоўванні жыхароў іншых раёнаў горада. Напружанасць расце, а выйсця не відаць.

Як растлумачыла па тэлефоне спецыяліст па натарыяту Упраўлення юстыцыі Мінгарвыканкома І. Ласкевіч, у цэлым рашэнне савета натарыусаў супярэчыць Грамадзянскаму кодэксу рэспублікі і з'яўляецца незаконным. Рэгістрацыі па месцы жыхарства падлягаюць толькі здзелкі па спадчыне, адчужэнню жылых забудоў і жылых памяшканняў. Усё астатняе павінна выконвацца натарыусамі ў любым раёне. Аднак становішча сапраўды складанае, катастрафічна не хапае кадраў, а зварот да ўрада з просьбай аб павелічэнні штатнай колькасці вынікаў не даў. Як запэўніла Ірына Васільеўна, не адпускаюць натарыусаў і на поўны гаспадарчы разлік (відаць, баючыся рэзкага росту цэн на паслугі). Таму натарыусы плануюць пачаць забастоўку.

В. ХУРСІК.

БЕЛАРУСЬ—ЧЭХА-СЛАВАКІЯ

ПРАГА. Пратакол аб устанаўленні дыпламатычных адносін паміж ЧСФР і Беларуссю падпісалі сёння ў Празе міністры замежных спраў дзвюх краін Іржы Дзінстбір і Пётр Краўчанка, паведамляе агенцтва ЧСТК.

МІНСК ПРЫМАЕ ДЫПЛАМАТАЎ

31 студзеня кіраўнік групы па заснаванню пасольства Злучаных Штатаў Амерыкі ў Мінску пан Джон Форд уручыў Міністэрству замежных спраў Рэспублікі Беларусь ноту аб акрэдытацыі першай групы амерыканскіх дыпламатаў. Мяркуецца, што працэс фарміравання пасольства Злучаных Штатаў завершыцца ў бліжэйшыя месяцы. Сярод іншых краін, якія маюць намер адкрыць пасольствы ў Рэспубліцы Беларусь, Французская Рэспубліка і Федэратыўная Рэспубліка Германія.

Пасля ўручэння ноты адбылася гутарка Д. Форда з намеснікам міністра замежных спраў Беларусі У. Сянько. Адбылася прэс-канферэнцыя для журналістаў, на якой Д. Форд і У. Сянько адказалі на шматлікія пытанні.

КАНСТРУКТЫЎНАЯ КРЫТЫКА— ТАЯ Ж СЛУШНАЯ ПАРАДА,

або Што скажа сёння прэм'ер на асамблеі

Каб хто ўсур'ёз пачаў сёння даказваць, што новае падатковае заканадаўства не падабаецца нікому, то, як кажуць, раскрыў бы «сакрэт Палішынеля». І толькі. Аднак, калі ўзяць гэта няўдалае (у які ўжо раз?) заканадаўства ды прыплюсаваць сюды непрадуманую (зноў непрадуманую?) лібералізацыю цэн і парушаныя эканамічныя сувязі паміж прадпрыемствамі-вытворцамі, то ўзнікае такая сітуацыя, калі размова на ўзроўні прынцыпу «падабаецца — не падабаецца» месца мець не можа. Бо гэта ўжо ўсеагульны крызіс, у які заганяецца ўсё грамадства ў цэлым.

Дык ці правільна зрабіў урад, распачаўшы гэтыя рэформы? Ці разумна зрабіў Вярхоўны Савет, прыняўшы такія законы аб падаткаабкладанні? Калі ўзяць, скажам, беларускіх прадпрымальнікаў і бізнесменаў, то іх думка адносна прапанаваных уладамі сацыяльна-эканамічных новаўвядзенняў дакладная і аднадушная. Узнікшую эканамічную сітуацыю, а таксама праграму развіцця прадпрымальніцтва, неабходнасць удзелу нашага маладога бізнесу ў прыняцці адказных палітыка-эканамічных рашэнняў яны і намецілі абмеркаваць на асамблеі дзелавых колаў Беларусі, якая пройдзе сёння ў Мінску.

Калі «Звязда» ў адной з нядаўніх публікацый паведамляла пра гэта, то падкрэслівала, што, магчыма, на асамблеі выступіць з дакладам Старшыня Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь В. КЕБІЧ. Сёння з поўнай адказнасцю можам заявіць: выступленне кіраўніка ўрада адбудзецца абавязкова!

З гэтай нагоды рэдакцыя газеты папрасіла яго адказаць на шэраг пытанняў. А паколькі напярэдадні асамблеі сталі вядомымі некаторыя пікантныя акалічнасці, то гутарку з прэм'ерам журналіст пачаў менавіта з іх высвятлення.

— Вячаслаў Францавіч, журналісцкая разведка данесла, што прэзідэнт Саюза прадпрымальнікаў Рэспублікі Беларусь У. Карагін днямі назначаны вашым саветнікам па эканамічных пытаннях. Ці так гэта? А калі так, то што паслужыла штуршком для прыняцця такога рашэння, якія якасці вы бачыце ў лідэра беларускіх бізнесменаў?

— Я ведаю У. Карагіна як неардынарную асобу, чалавека, у якога шмат цікавых ідэй. Такі патэнцыял неабходна выкарыстоўваць, тым больш у справе развіцця прадпрымальніцтва. Нават калі ўзяць крытыку, якой нямала ў адрас урада з боку Саюза прадпрымальнікаў, дык яна ў асноўным канструктыўная, а гэта ж таксама дапамагае ў нашай рабоце.

Што датычыцца пасады саветніка, то У. Карагін яе пакуль што не заняў, хоць само пытанне прынцыпова вырашана.

— Ці можна ў такім разе прымяніць моўны выраз: беларускі ўрад пасябраваў з бізнесменамі?

— А мы ніколі ў жорсткай канфрантацыі не былі. У нашай праграме развіцця рыначнай эканомікі прадпрымальніцтву таксама аддадзены прыярытэты.

— У кожным грамадстве, як вядома, ёсць свае «непрымірымыя». Ёсць яны і ў сферы бізнесу. Гэтыя «незадаволеныя» лічаць: такім рашэннем Саўмін нібыта «прывязвае» прадпрымальніцтва да ўсіх сваіх крокаў — правільных і не вельмі. Ці яшчэ больш катэгарычна: урад, маўляў, такім чынам штучна пазбаўляецца канкурэнта і эканамічнай апазіцыі.

— Рабіць правільныя хады, маючы шматукладную эканоміку, без уліку думкі ўсіх зацікаўленых бакоў — немагчыма. Як можна быць у курсе ўсіх спраў таго ж, скажам, прыватнага бізнесу, калі побач няма яго прадстаўніка — з адпаведнымі парадамі і прапановамі? Гэта, па-мойму, элементарна. Саюз жа прадпрымальнікаў — арганізацыя недзяржаўная, свабодная ў выбары ўласных рашэнняў.

У святле ўсяго гэтага, лічу, другая частка абвінавачвання наогул адпадае. Бо, паўтаруся, асаблівай канфрантацыі, канкурэнцыі паміж двума бакамі не бачу.

— Але прадпрымальнікі якраз і не задаволены апошнімі рашэннямі ўрада — хоць бы той жа сістэмай падаткаабкладання. Гэта ж, па сутнасці, згортванне вытворчасці, будучы калапс эканомікі. Пагаворваюць, што прадпрымальнікі падрыхтаваліся да суровай размовы на асамблеі.

— З многім тут трэба пагадзіцца. Павінен, аднак, сказаць наступнае: калі ішла прапрацоўка падатковага заканадаўства, у Савета Міністраў была з Вярхоўным Саветам дамоўленасць, што ўрад будзе мець права па меры неабходнасці ў нечым мяняць тыя ці іншыя «моманты» ў падатковай сістэме. І раптам — урад гэтых магчымасцей пазбаўляецца. Але ж калі нам даверылі кіраваць працэсам, то павінны даць і пэўныя ўладныя рычагі. Ці не так?

Не буду лішні раз даказваць, што падатковая палітыка павінна быць гібкай — гэта аксіёма нармальнай рынкавай эканомікі. Да прадпрымальніцтва ў гэтым плане трэба падыходзіць асцярожна, не падсякаць падаткамі, а заахвочваць яго актыўнасць.

— Вячаслаў Францавіч, па гэтай сціслай праграме ўжо можна здагадацца пра накіраванасць вашага выступлення на асамблеі дзелавых колаў...

— Здагадка правільная. Размова пойдзе і аб прадпрымальніцтве, і наогул аб праблемах эканомікі — у самым шырокім спектры. І хоць яна, прадбачу, будзе вострай, але спадзяюся, што сумеснымі намаганнямі мы знойдзем агульную мову.

Інтэрв'ю правёў Валерый ЧАРНЯЎСКІ, аглядальнік «Звязды».

ЗОНА АСАБЛІВАЙ УВАГІ

ВУЗЕЛЬЧЫКІ НА ПАМЯЦЬ

Сённяшнюю размову хацелася б павесці толькі пра прыемнае — датэрміновую здачу жылля для перасяленцаў з забруджанай радыенуклідамі зоны. Але што зробіш, калі цяпер нават самыя добрыя навіны, быццам тая бочка мёду з лыжкай дзёгцю, амаль абавязкова ідуць поруч з усялякімі скаргамі.

Зрэшты, яшчэ будзе час прадоўжыць гэтую тэму, пакуль жа адзначым: трэста «Мінскчарнобыльбуд», які ўзводзіць у Чэрвеньскім раёне катэджы для перасяленцаў з зоны, усё вышэйсказанае практычна не датычыцца. Трэстаўскі калектыў і яго кіраўнік М. Грэсь да ўзвядзення жылых дамоў і вытворчых будынкаў ставяцца з адказнасцю і самадысцыплінай. Між іншым, сталовая для будаўнікоў на вытворчай базе трэста ў вёсцы Валявачы была самастойна спраектавана, пабудавана і запушчана ў эксплуатацыю ўсяго... за тры месяцы!

Напэўна таму ў Мікалая Уладзіміравіча самыя добрыя адносіны з заказчыкамі з калгасаў і саўгасаў. Відаць, і гэтыя прычыны паспрыялі таму, што пазаўчора М. Грэсь і кіраўнікі гаспадарак не марнавалі час на высвятленне адносін, а выступалі салідна, як кажуць, па справе.

Магчымасць жа, каб прад'явіць узаемныя прэтэнзіі, у іх была неблагая: азнаёміцца з ходам будаўніцтва чарнобыльскіх аб'ектаў у Чэрвеньскім раёне прыехаў не хто-небудзь, а сам кіраўнік беларускага ўрада В. КЕБІЧ.

У Валявачы, на будаўнічую базу, прыехалі ўжо за паўдня — час быў самы абедзенны. А каму невядома, што журналісцкая брацця пра харч думае не ў самую першую чаргу? Таму наша брыгада, якая суправаджала Старшыню Саўміна ў паездцы, магла б і застацца «на дыеце», але...

Вячаслаў Францавіч, чалавек больш прадбачлівы, як ён сам мімаходзь заўважыў, паспеў, аказваецца, падсілкавацца перад дарогай, а нам, калі ўся група зайшла паглядзець сталоўку, прапанаваў:

— Загадваць не буду, але ж параю: сядайце, таварышы газетчыкі, за сталы ды паспытайце, як харчуюцца будаўнікі. Я ж занятак сабе на гэты час знайду: разбяромся з эканамічнымі справамі гаспадаркі.

Такім вось чынам страўнік і кішэнь журналіста адчулі, што смак абеду ў рабочай сталоўцы зусім неблагі і кошт яго (асабліва па цяперашнім часе) зусім прыстойны. А ў дарожным блакноце засталася жартаўлівая бытавая дэталь: як прэм'ер частаваў работніка газеты, а сам пры гэтым на няпэўны час застаўся без абеду...

Першы прыпынак у нашым дзелавым турнэ быў зроблены на цэнтральнай сядзібе калгаса «Беларусь», старшыня якога, С. Нупрэйчык, дэманстраваў забудову новага жылога пасёлка. Уражанне ўвогуле неблагое, бо ўсе 76 дамоў, якія павінны былі быць узведзены тут летась, здадзены «Мінскчарнобыльбудам» у тэрмін.

Але ж зазірнём да тых, хто абжывае новыя сядзібы. І адразу ўзнікае да болю знаёмая сітуацыя, якую інакш не назавеш, як «наваселле на фоне скаргаў». Гаспадыня двухпавярховага катэджа Алена Зорына, якая зараз у водпуску па догляду за малым дзіцем, вядома, задаволена кватэрай з усімі выгодамі. З другога ж боку...

— Да пераезду з Хойніцкага раёна я працавала прадаўцом у магазіне. А цяпер, калі выйду з «дэкрэтнага», не ведаю, дзе знайду работу.

Дасыпаў у «мех праблем» і С. Нупрэйчык:

— З саўгаса «Стрэлічы» Хойніцкага раёна мы прынялі нямала жыхароў, і адносіны з гэтай гаспадаркай у нас складаныя. Сам саўгас, я ведаю, мае на банкаўскім рахунку 12 мільёнаў рублёў, а яго дырэктар М. Чэркас, як ні прасілі, ніякіх сродкаў на добраўпарадкаванне новага пасёлка не выдзеліў, нават транспарту для перавозкі скарбу перасяленцаў не даў.

Вось так і з'явіліся на нітцы жыцця вузельчыкі праблем. Кіраўніку ж урада — інфармацыя для роздуму і прыняцця рашэнняў...

Зразумела, журналіст карыстаецца той перавагай, што людзі могуць раскрыць перад ім усю душу, тым больш калі гавораць сам-насам. Перад прадстаўніком высокай улады наш братка-беларус пакуль неяк бянтэжыцца, адчувае сябе ніякавата. Аднак і Старшыні Саўміна сельскія жанкі, сабраўшыся з духам, расказалі нямала. Вось і яшчэ кіраўніку ўрада вузельчыкі на памяць, а трэба ж і рэагаваць, супакойваць старую жанчыну, рабіць вывады і думаць, думаць, думаць...

Кола ж гэтых думак не звужаецца. На чарговым аб'екце старшыня калгаса імя Фрунзе М. Шыфрын з энтузіязмам расказвае аб развіцці падсобнай вытворчасці ў гаспадарцы. Калі ж пераходзіць да іншай тэмы, то прыкметна пахмурнее. Аказваецца, перасяленцы едуць сюды не вельмі ахвотна: далекавата знаходзіцца пасёлак ад бальшака, ды і аб'ектаў сацкультбыту яўна не хапае.

Выяўляецца і яшчэ адна прычына, чаму новыя дамы пустуюць, а людзі не спяшаюцца пераязджаць у іх з месц, забруджаных радыяцыяй. Там, дзе яе ўзровень параўнальна невялікі, знайшліся, як ні дзіўна, своеасаблівыя «хітруны-тактыкі», якія лічаць за лепшае праяўляць «гераізм», застаўшыся ў зоне. Інакш, калі пераедзеш у чыстае месца, прыйдзецца працаваць нароўні з іншымі, ды і пазбавішся грашовых даплат.

І ва ўвесь гэты сацыяльна празаічны клубок праблем уладарна ўплятае свае ніці Яе Вялікасць эканоміка. Як мы бачым, «Мінскчарнобыльбуд» працаваць можа, здолеў бы ўзводзіць яшчэ больш будынкаў сацкультбыту. Патрэбны сродкі, а яны ў Дзяржкамітэце па Чарнобылю ўжо на зыходзе. Патрэбна будаўнікам і тэхніка, бо старая ўжо амаль уся дабітая, а новую няма ні на што, ні дзе набыць. Кіраўнік урада абяцае ў гэтым плане дапамагчы — па магчымасці, зразумела.

М. Грэсь, У. Набока, генеральны дырэктар аб'яднання «Мінскпрамбуд», куды ўваходзіць трэст, і старшыня Мінскага аблвыканкома А. Цішкевіч горача абмяркоўваюць усе гэтыя праблемы, шукаюць выйсця. Старшыня Саўміна, валодаючы, як і належыць, значна шырэйшай інфармацыяй, абнадзейвае:

— Некаторае выйсце ёсць. Расія выдзеліла пад чарнобыльскую праграму 6 мільярдаў рублёў.

Як жа, аднак, асвоіць усю гэту глыбу праблем, раскласці ўсё, як кажуць, па паліцах? Вячаслаў Францавіч, як і заўсёды, робіць гэта ў сціслай, лапідарнай манеры:

— Будаўнікі робяць вельмі патрэбную справу. Чэрвеньскі раён першы выступіў з прапановай прыняць у сябе перасяленцаў з забруджанай зоны, і гэта я добра памятаю. Будзем вам у вашай рабоце дапамагаць. Ураду ж, як я разумею, трэба больш пільна глядзець, каму і куды накіроўваюць сродкі. Ёсць падстава для сур'ёзнай размовы ў Дзяржкамітэце па Чарнобылю.

Валерый ЧАРНЯЎСКІ.

Пастанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

Аб рознічных цэнах на мяса і мясапрадукты ў I квартале 1992 г.

У адпаведнасці з праграмай пераходу Рэспублікі Беларусь да рыначнай эканомікі і ў мэтах абароны спажывецкага рынку ад спекуляцыйнага вывазу мясапрадуктаў у рэгіёны, якія маюць больш высокія цэны на гэту прадукцыю, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

1. Захаваць дзяржаўнае рэгуляванне рознічных цэн на асноўныя віды мясапрадукцыі і ўстанавіць з 1 лютага 1992 года сярэдні іх узровень пры рэалізацыі насельніцтву: ялавічыны — 46 рублёў (I гатунак—50, II гатунак — 30, III — 10 рублёў), свініны — 48 рублёў (беконная і мясная—53, тлустая — 45, II гатунак — 10 рублёў), бараніны — 53 рублі (I гатунак — 56, II гатунак — 13 рублёў), мяса птушкі — 40 і каўбас вараных — 55 рублёў за кілаграм.

Міністэрству фінансаў разам з Міністэрствам сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання, Белкаапсаюзам і Белаграпрамбанкам устанавіць і давесці да зацікаўленых парадак выплаты розніцы ў цэнах на мяса і мясапрадукты за кошт адпаведных бюджэтаў.

2. Вызначыць, што павышэнне рознічных цэн на дзіцячае харчаванне, вырабляемае з мясапрадукцыі, ажыццяўляецца з улікам гранічнага каэфіцыента 2.

Захаваць датацыі на дзіцячае харчаванне, якое прадаецца насельніцтву па дзяржаўных фіксаваных цэнах, і выплачваць іх з рэспубліканскага і мясцовых бюджэтаў па месцы вытворчасці прадукцыі як розніцу паміж аптова-адпускной цаной (з улікам гранічнага ўзроўню рэнтабельнасці) і рознічнай цаной за вылічэннем гандлёвай скідкі.

Міністэрству фінансаў разам з зацікаўленымі ўстанавіць парадак выплаты гэтых датацый.

3. Дзяржэканомплану зацвердзіць і ўвесці ва ўстаноўленыя тэрміны прэйскуранты рознічных цэн на прадукцыю, указаную ў пунктах 1 і 2 гэтай пастановы.

4. Устанавіць:

дзяржаўным прадпрыемствам па перапрацоўцы жывёлы і птушкі ўзровень рэнтабельнасці, налічанай да сабекошту, да 5 працэнтаў;

гандлюючым арганізацыям пры рэалізацыі мясапрадуктаў і дзіцячага харчавання па фіксаваных (прэйскурантных) цэнах гандлёвую скідку ў памеры 5 працэнтаў.

5. Міністэрству гандлю, Белкаапсаюзу, арганізацыям і прадпрыемствам, якія маюць гандлёвую сетку, ажыццявіць пераацэнку астаткаў мяса і мясапрадуктаў у адпаведнасці з прэйскурантамі Дзяржэканомплана.

Пры размеркаванні сумы дааацэнкі мяса і мясапрадуктаў кіравацца парадкам, устаноўленым пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 31 снежня 1991 г. № 501 «Аб пераацэнцы прадукцыі і тавараў у сувязі з лібералізацыяй цэн».

6. У мэтах змякчэння негатыўных вынікаў увядзення новых рознічных цэн на мяса і мясапрадукты:

міністэрствам і ведамствам, выканкомам мясцовых Саветаў народных дэпутатаў, кіраўнікам дзяржаўных прадпрыемстваў, арганізацый і ўстаноў забяспечыць павышэнне заработнай платы, пенсій, стыпендый, дапамог і іншых сацыяльных выплат у 2—2,5 раза ў параўнанні з IV кварталам 1991 г. замест 1,9—2 разы, як гэта прадугледжана пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 20 снежня 1991 г. № 482 «Аб мерах па забеспячэнню сацыяльнай абароны насельніцтва ва ўмовах лібералізацыі цэн».

Дзяржаўнаму камітэту па працы і сацыяльнай абароне насельніцтва з удзелам Міністэрства фінансаў, іншых міністэрстваў і ведамстваў разгледзець магчымасць павелічэння размеру мінімальнай заработнай платы. Па пытаннях, якія патрабуюць вырашэння Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, унесці адпаведныя прапановы:

міністэрствам і ведамствам, прадпрыемствам, арганізацыям і ўстановам забяспечыць выкананне патрабаванняў пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 20 снежня 1991 г. № 482 у частцы падзешаўлення харчавання ў заводскіх, студэнцкіх, школьных сталовых і буфетах;

дазволіць бюджэтным установам накіроўваць на частковую кампенсацыю сваім работнікам затрат на харчаванне і праезд у грамадскім гарадскім транспарце астаткі бюджэтных і небюджэтных сродкаў па стану на 1 студзеня 1992 г., а таксама эканомію фондаў, выдзеленых на ўтрыманне гэтых устаноў на 1992 год (апрача асігнаванняў на дзяржаўныя капітальныя ўкладанні, харчаванне, медыкаменты і стыпендыі). Расходы на гэтыя мэты ажыццяўляюцца з разліку да 8 рублёў на кожнага працуючага (апрача сумяшчальнікаў) за поўны рабочы дзень. Мясцовыя Саветы народных дэпутатаў могуць вызначыць іншыя размеры гэтых расходаў па ўстановах, якія знаходзяцца на іх бюджэтах.

Старшыня Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь В. КЕБІЧ.
Кіраўнік спраў Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь М. КАЎКО.

30 студзеня 1992 г.
г. Мінск.

ЛЕЧАЦЬ ГАЛАНДЦЫ

ГОМЕЛЬ (У. Пернікаў). Тут пазаўчора адбылося афіцыяльнае адкрыццё сумеснай беларуска-галандскай паліклінікі па аказанню медыцынскай дапамогі пацярпеўшым у выніку аварыі на Чарнобыльскай АЭС. З гэтай урачыстай нагоды ў Гомель прыбыў начальнік дэпартамента медыцынскай службы Галандыі пан Гаверлінк.

— У нашай краіне,— сказаў ён,— яшчэ ў 1990 годзе быў распрацаваны спецыяльны так званы Гомельскі праект, якім прадугледжана дапамога жыхарам вашай вобласці ў мэтах іх аздараўлення. Для гэтага ўрад краіны выдзеліў 10 мільёнаў гульдэнаў, што раўназначна 6 мільёнам амерыканскіх долараў. Выконваючы рашэнні праекта, мы паставілі ў ваш горад вялікую колькасць медыцынскага абсталявання, апаратуры і лякарстваў, прыслалі сюды нашых урачоў.

Яны, дарэчы, прынялі ўжо некалькі соцень пацыентаў і працуюць разам са сваімі беларускімі калегамі, якія прайшлі стажыроўку ў Галандыі. У будучым супрацоўніцтва медыкаў дзвюх краін яшчэ больш умацуецца.

НОВЫЯ РОЗНІЧНЫЯ ЦЭНЫ НА МЯСАПРАДУКТЫ

Каменціруе намеснік начальніка Упраўлення цэн Дзяржэканомплана М. ШЭНДАРАЎ

— Вядома, кожны з нас — пакупнік, і ўзровень цэн, тым больш на мясапрадукты, хвалюе ўсіх. Але хочам мы таго ці не, з ілюзіяй таннага харчавання прыходзіцца расставацца, асабліва пры пераходзе да найбольш эфектыўнай формы гаспадарання — рынку. Закон кошту, як і ўсе эканамічныя законы, трэба захоўваць. Толькі эквівалентнасць таварнага абмену паміж горадам і вёскай дазволіць нам адрадзіць сельскую гаспадарку — аснову дабрабыту народа.

І ў перадваенныя, і ў пасляваенныя гады селянін працаваў па сутнасці дарам, за капеечныя працадні. З-за такой «палітыкі» мільёны кармільцаў вымушаны былі пакінуць зямлю. У пачатку пяцідзесятых гадоў ялавічыну, напрыклад, бралі ў калгасе па 23 капейкі за кілаграм, прадавалі ў сярэднім за 1,5 рубля. Апамяталіся, пачалі павышаць закупачныя цэны, «праядаючы» гэту розніцу ў цэнах. У 1965 годзе былі ўведзены, як гэта практыкуецца ў многіх краінах свету, дзяржаўныя датацыі на харчовыя тавары, г. зн. закупачныя цэны сталі большымі за рознічныя. Але ўдарыліся ў іншую крайнасць: імкнучыся стрымліваць апошнія, давялі датацыі да абсурдных памераў, больш за галоўную крыніцу іх пакрыцця — падатку з абароту ад рэалізацыі нехарчовых тавараў.

Атрымліваецца замкнуты круг: з-за росту цэн на прадукцыю вытворча-тэхнічнага прызначэння для вёскі, а таксама з мэтай стварэння гаспадарлікавых умоў работы сельгаскалектываў і фермераў трэба павышаць закупачныя цэны. Паколькі гэтыя віды цэн павінны быць парытэтнымі, то было вырашана з гэтага года зрабіць іх, як гэта і неабходна пры фарміраванні рыначных адносін, свабоднымі (дагаворнымі). У выніку на сённяшні дзень аптовыя цэны ў прамысловасці, па ўзбуйненых разліках, перавысілі ўзровень мінулага года прыкладна ў 7 разоў, закупачныя — амаль у 5 разоў. А гэта значыць, што яшчэ больш павялічаны разрыў паміж рознічнымі і закупачнымі цэнамі, тым самым да нерэальнага складваюцца сумы датацый з бюджэту, які і так спрагназіраваны на гэты год з дэфіцытам у 5,9 млрд. рублёў.

У студзені г. г. рознічная цана на мяса была ў 9 разоў ніжэйшая за затраты на яго вытворчасць! Але, улічваючы вялікую сацыяльную значнасць мясной прадукцыі, урад рэспублікі не ўводзіў, як гэта было па хлебу і малочнай пра-

(Заканчэнне на 3-й стар.).

У КАМІСІЯХ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

У пошуках выхаду з крызісу

Адбылося пасяджэнне камісіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па пытаннях развіцця прамысловасці, энергетыкі, транспарту, сувязі і інфарматыкі сумесна з прадстаўнікамі іншых камісій, якія займаюцца праблемамі эканомікі. На ім абмеркаваны ключавыя пытанні эканамічнага развіцця, тое складанае становішча, у якім апынулася незалежная рэспубліка.

З трывогай адзначалася, што прадпрыемствамі Беларусі заключаны дагаворы на пастаўку ўсяго 40 працэнтаў ад аб'ёму плануемай да выпуску прадукцыі, а пагадненняў на атрыманне матэрыяльных рэсурсаў заключана толькі на 18 працэнтаў да патрэбнасці. Многія з іх працуюць далёка не на поўную магутнасць, некаторыя знаходзяцца наогул на грані спынення. Спад вытворчасці працягваецца, у бюджэт рэспублікі не паступяць сродкі для сацыяльнай абароненасці насельніцтва.

У Вярхоўны Савет і ўрад рэспублікі паступілі звароты працоўных калектываў Магілёўскай, Гомельскай і іншых абласцей рэспублікі аб неабходнасці прыняцця рашучых мер па выхаду з крызісу. У зваротах справядліва адзначаецца, што двухбаковыя пагадненні дзяржаў — членаў СНД аб прынцыпах гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва на 1992 год, дамоўленасці ўрадаў аб узгодненых мерах па захаванню гаспадарчых сувязей у першым квартале 1992 года выконваюцца нездавальняюча. У рамках СНД нарастае разбалансаванасць фінансавай сістэмы, не забяспечваецца своечасовае заключэнне дагавораў паміж прадпрыемствамі і арганізацыямі Садружнасці.

Груба парушаюцца дамоўленасці аб гранічных узроўнях павышэння цэн, зрываюцца пагадненні аб адзінай эканамічнай прасторы, ва ўрон агульнай справе заключаюцца некаторыя бартэрныя здзелкі.

У сувязі з гэтым камісіі Вярхоўнага Савета, якія займаюцца пытаннямі эканомікі, выйшлі з прапановай да Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь зрабіць усё магчымае, каб на бліжэйшай спецыяльнай нарадзе кіраўнікоў СНД абмеркаваць пытанне аб неадкладным заключэнні пагаднення па захаванню ў 1992 годзе гаспадарчых сувязей, якія дзейнічалі летась.

Камісіі лічаць, што гэта пагадненне павінна садзейнічаць выкананню Пратакола, падпісанага кіраўнікамі ўрадаў 11 дзяржаў Садружнасці 24 снежня 1991 года. Нарэшце, неабходна адмяніць тыя нарматыўныя акты, якія перашкаджаюць захаванню існуючых гаспадарчых сувязей. На думку многіх народных дэпутатаў, неабходна праводзіць узгодненую палітыку ў падаткаабкладанні, цэнаўтварэнні, вызначэнні тарыфаў на паслугі транспарту. На пасяджэнні камісій Вярхоўнага Савета адобраны прапановы ў адрас Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь адносна мер, якія неадкладна трэба прыняць у бліжэйшы час.

Ураду прапануецца прыняць пастанову, у якой трэба прадугледзець заключэнне дагавораў па каапераваных пастаўках прадукцыі вытворча-тэхнічнага прызначэння ў межах рэспублікі на ўзроўні 1991 года, адказнасць прадпрыемстваў і асабістую адказнасць іх кіраўнікоў за неабгрунтаванае ўхіленне ад заключэння дагавораў на пастаўку прадукцыі і іх выкананне, давядзенне ў дзесяцідзённы тэрмін да прадпрыемстваў рэспублікі дзяржзаказу з наступным яго ўдакладненнем у адпаведнасці з рэсурсным забеспячэннем. Неабходна таксама даць права кіраўнікам прадпрыемстваў на вываз прадукцыі вытворча-тэхнічнага прызначэння за межы рэспублікі ў парадку абмену на камплектуючыя вырабы і матэрыялы. Мэтазгодна таксама ўстанавіць гранічныя ўзроўні рэнтабельнасці ці рэгуляваныя цэны па галінах вытворчасці. Гэта неабходна зрабіць з мэтай упарадкавання цэнаўтварэння.

Плануецца ўнесці на вясеннюю сесію прапановы па змяненню заканадаўства па падаткаабкладанню.

Прэс-служба Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

ПУНКТ ПОГЛЯДУ

Без прафесіянальнага парламента нам не выжыць

Бываючы ў Вярхоўным Савеце, пастаянна працуючы ў яго камісіях па падрыхтоўцы праектаў законаў, размаўляючы з дэпутатамі, выконваючы абавязкі вучонага эксперта ў галіне заканадаўчай практыкі, назіраючы за работай парламента па тэлебачанні, выразна бачыш плюсы і мінусы ў рабоце вышэйшага органа дзяржаўнай улады рэспублікі. Я цвёрда перакананы, што цяперашні састаў Вярхоўнага Савета рэспублікі не спраўляецца з ускладзенымі на яго задачамі, не апраўдвае надзей народа. Асноўная прычына — няўдалы, з пункту погляду кваліфікацыі, састаў дэпутатаў, іх непадрыхтаванасць да такой адказнай работы, а таксама ўзнікшае вострае процістаянне розных дэпутацкіх груп, якое перашкаджае прыняццю патрэбных рашэнняў. Адсутнічае адзінства поглядаў дэпутатаў па найбольш важных, неадкладных жыццёвых пытаннях. Але іх гэта мала хвалюе.

У час апошніх выбараў выбаршчыкі яшчэ не адышлі ад старых канонаў, не разабраліся ў галоўным — каго трэба выбіраць у парламент. Таму многія кандыдаты ў дэпутаты, праследуючы, часам, карыслівыя мэты, не скупіліся на абяцанні, «праграмы» і вялі барацьбу да канца. Перамогшы такім чынам на выбарах і апынуўшыся ў Вярхоўным Савеце рэспублікі, яны сталі перашкодай пры вырашэнні дзяржаўных задач. Пры гэтым яны трымаюцца за дэпутацкі мандат усімі дазволенымі і недазволенымі метадамі, часам крывячы душой, здраджваючы сумленню. Дастойныя ж кандыдаты ў дэпутаты ў час выбарчых кампаній ачарняліся, падаўляліся процізаконнымі актыўнымі дзеяннямі апазіцыйных фарміраванняў, за што ніхто не панёс пакарання. Найгрубейшым чынам парушалася выбарчае права. Недасканаласць жа выбарчага права прывяла да таго, што да гэтага часу не ўкамплектаваны дэпутацкі корпус Вярхоўнага Савета. У 13-ці выбарчых акругах не былі выбраны дэпутаты. У некаторых выбарчых акругах выбары праводзіліся па 5-6 разоў і не далі станоўчых вынікаў. Многія выбаршчыкі страцілі цікавасць да такіх выбараў і адмаўляліся ад удзелу ў іх.

У выступленнях дэпутатаў дакладна прасочваюцца іх мэты: дабіцца большасці, умацавання ўлады пэўных груп у парламенце. Пры гэтым на другі план адыходзяць інтарэсы справы, інтарэсы народа. Вярхоўны Савет не кіруе грамадскімі працэсамі на тэрыторыі рэспублікі, ён заняты сваімі бясплённымі пасяджэннямі. І вось цэлымі днямі па тэлебачанні трансліруецца «бой дэпутатаў», у якім спікер не кіруе сходам, а толькі супакойвае і прымірае дэпутатаў. Чаму могуць навучыць нашых людзей такія сесіі? А як негатыўна яны адбіваюцца на псіхіцы маладых людзей, якім яшчэ трэба вызначыць свой жыццёвы шлях. Падобныя трансляцыі не практыкуюцца ні ў адной краіне свету.

Неабходна настойліва ўкараняць правілы дэпутацкай этыкі, г. зн. правілы добрых паводзін, выпрацаваныя Вярхоўным Саветам, добра ведаць і захоўваць працэсуальную дзейнасць Савета (рэгламент).

А так, што ж атрымліваецца? Успомнім абстаноўку ў зале Вярхоўнага Савета пры абмеркаванні кандыдатур у палаты Вярхоўнага Савета СССР. Яна была далёкай ад парламенцкіх этычных норм: публічныя зневажанні, выкрыкі, адкрытая непавага калег, абарона групавых інтарэсаў, нявытрыманасць, недапушчальны шум. Пара зразумець, што, зневажаючы і прыніжаючы свайго калегу, «выкрывальнікі» тым самым зневажаюць і прыніжаюць сябе, падрываюць аўтарытэт вышэйшага органа дзяржаўнай улады. Падобныя паводзіны дэпутатаў павінны асуджацца Вярхоўным Саветам і яго Пастаяннай камісіяй па этыцы. Бо там, дзе няма культуры, няма і дэмакратыі. Часта дэмакратыя прысутнічае толькі ў яе знешніх атрыбутах: выбарах, сесіях, камісіях. Па сутнасці ж, гэта не дэмакратыя, а здзекі з яе. Дэмакратыя, якая не мае культуры, перадавой сучаснай сацыяльнай думкі і не дае станоўчых вынікаў, не можа быць іншай, як толькі разбуральнай. Такой пакуль яна і з'яўляецца. Галоўнае для кожнага дэпутата — адлюстроўваць у Савеце інтарэсы сваіх выбаршчыкаў, народа і дазволенымі метадамі змагацца за іх рэалізацыю. Фактычна ж народ як быў, так і застаецца для многіх дэпутатаў не больш чым абстрактнае паняцце.

Мы не павінны ў гэтым плане слепа пераймаць зарубежны вопыт. Не так даўно стала здабыткам сусветнай грамадскасці пісьмо англійскага школьніка Джэймса Эрмітэджа, які разам са сваімі аднакласнікамі наведаў парламент. Яго здзівіла тое, што з 600 парламентарыяў у зале прысутнічала ўсяго каля 50-ці. Паводзілі яны сябе проста страшна. Калі хтосьці выказваў думку, з якой іншыя не пагаджаліся, то адказам яму былі ўлюлюканне і смех. Усе яны пастаянна стараліся прынізіць і асмяяць адзін аднаго. І яшчэ адна акалічнасць уразіла юнака: некаторыя дэпутаты спалі, а некаторыя паклалі свае ногі на спінку пярэдняга крэсла. «Калі гэта адбываецца пастаянна, то няма нічога дзіўнага ў сённяшнім эканамічным становішчы Брытаніі,— піша Джэймс Эрмітэдж. — Цяпер зразумела, чаму парламентарыі не хочуць, каб іх пасяджэнні транслíраваліся па тэлебачанні».

Ці варта пад уплывам нацыяналістычных і іншых эмоцый асобных грамадзян рабіць суцэльныя змяненні і пераймяванні населеных пунктаў, вуліц, дзяржаў? Мне здаецца, што ў такіх сітуацыях трэба лічыцца з рэальнымі гістарычнымі падзеямі, асабліва ж — з думкай людзей і матэрыяльнымі затратамі.

Выклікаюць вялікае сумненне бюджэтныя расходы на ўтрыманне Вярхоўнага Савета нашай рэспублікі. Толькі на 1991 год быў зацверджаны каштарыс расходаў ў суме 15.268 тыс. рублёў. Але гэта яшчэ далёка не ўсё: асобнымі актамі пастаянна ўносяцца змяненні і дапаўненні ў плане расшырэння штатаў Сакратарыята Вярхоўнага Савета, паляпшэння матэрыяльна-бытавога забеспячэння народных дэпутатаў, павелічэння колькасці рэферэнтаў у пастаянных камісіях і г. д. Вельмі раздуты апарат Прэзідыума Вярхоўнага Савета (каля 300 супрацоўнікаў). Такога яшчэ гісторыя не ведала. Каэфіцыент жа яго карыснага дзеяння невялікі. Калі ж паўстае пытанне аб падрыхтоўцы адказных дакументаў і праектаў нарматыўных актаў, то іх, як правіла, робяць запрошаныя вучоныя. Тое ж было і пры падрыхтоўцы праекта новай Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь. З вялікага саставу Канстытуцыйнай камісіі ў падрыхтоўцы праекта Асноўнага Закона ўдзельнічалі толькі асобныя дэпутаты, а асноўную масу распрацоўшчыкаў складалі вучоныя-юрысты.

Падобная практыка не адпавядае самому прызначэнню Савета народных дэпутатаў у нашай дзяржаве, яе неабходна тэрмінова змяніць у бок спрашчэння і рэзкага змяншэння сродкаў на ўтрыманне вышэйшага органа дзяржаўнай улады.

Лічу мэтазгодным унесці наступныя прапановы па ўдасканаленню структуры і дзейнасці Вярхоўнага Савета:

1. Трэба было б рэзка скараціць дэпутацкі корпус да 100, а магчыма, і менш чалавек. Гэта павінны быць перш за ўсё вучоныя-прафесіяналы (юрысты, эканамісты, сацыёлагі) і нязначная праслойка вопытных дзяржаўных служачых. І ні ў якім разе нельга дзяліць дэпутацкія месцы ў залежнасці ад палітычнай прыхільнасці кандыдатаў. Цяперашняя практыка пацвярджае гэту думку. Што датычыцца парадку выбрання такіх прафесіянальных дэпутатаў, то тут самае галоўнае — растлумачыць людзям (выбаршчыкам) мэтазгоднасць фарміравання падобнага, вельмі аўтарытэтнага і патрэбнага ўсім парламента. Упэўнены, што нашы людзі, даведзеныя сёння да адчаю, правільна зразумеюць і рэалізуюць выказаную прапанову.

2. Варта рэзка скараціць расходы на ўтрыманне Вярхоўнага Савета рэспублікі і яго органаў. Трэба змагацца за эканомію кожнай капейкі.

3. Няма патрэбы мець у Вярхоўным Савеце такую вялікую колькасць камісій (23). Замест дапамогі Савету яны ператвараюцца ў яго абузу, са сваімі бюракратызмамі, а часам і некампетэнтнасцю.

4. Неабходна настойліва вучыць дэпутатаў патрабаванням законаў і навукі ў кіраванні грамадствам, дзяржавай з улікам сусветнага вопыту.

5. Асноўным цэнтрам цяжару ў рабоце Вярхоўнага Савета і яго органаў павінен быць кантроль і праверка выканання.

Кантроль патрэбен не толькі за нядбайнымі работнікамі, але і за сумленнымі, прыстойнымі людзьмі, бо ён садзейнічае павышэнню адказнасці, службовай дысцыпліны ў выкананні законаў, іншых правіл, развіццю дэмакратыі і дасягненню поспехаў у эканамічным і сацыяльна-культурным развіцці.

6. Паколькі ўся ўлада ў Рэспубліцы Беларусь належыць народу, Вярхоўны Савет пры вырашэнні карэнных пытанняў абавязаны ведаць думку народа і кіравацца ёю ў сваёй палітыцы.

Перакананы, што ажыццяўленне выказаных пажаданняў павысіць прафесіяналізм, эфектыўнасць Вярхоўнага Савета, а таксама яго аўтарытэт у народа.

А. ГАЛАЎКО,
заслужаны юрыст Рэспублікі Беларусь, доктар юрыдычных навук, прафесар БДУ.

Як плаціць падаткі?

У сувязі з прыняццем Вярхоўным Саветам рэспублікі новага падатковага заканадаўства ў рэдакцыйнай пошце з'явілася шмат пісьмаў наконт яго практычнага прымянення. Ідучы насустрач пажаданням чытачоў, рэдакцыя змяшчае адказы на некаторыя, найбольш актуальныя пытанні намесніка начальніка Галоўнай дзяржаўнай падатковай інспекцыі Міністэрства фінансаў Рэспублікі Беларусь І. ШУНЬКО.

— Пералічыце, калі ласка, якія падаткі давядзецца плаціць прадпрыемствам?

— Большасць юрыдычных асоб абкладаецца наступнымі падаткамі: на дабаўленую вартасць, акцызы, на прыбытак і даходы, за карыстанне прыроднымі рэсурсамі або экалагічны, на нерухомасць, на экспарт і імпарт, зямельны, на паліва, дзяржаўную пошліну і зборы, надзвычайны на ліквідацыю вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС. Прычым, за выключэннем калгасаў і саўгасаў, сялянскіх і фермерскіх гаспадарак, усе астатнія арганізацыі павінны плаціць большасць з пералічаных падаткаў.

— Што такое падатак на дабаўленую вартасць?

— Гэта зусім новы для нашай рэспублікі падатак, і яго прымяненне можа выклікаць найбольшыя цяжкасці як для эканамістаў, так і для бухгалтараў. Ён у пэўнай ступені замяняе падатак з абароту, што прымяняўся летась на асобныя тавары, але значна пашырае сферу дзейнасці. Яго стаўка складае 28 працэнтаў і робіцца авансавымі плацяжамі на працягу месяца з наступным пераразлікам па фактычна атрыманай дабаўленай вартасці. Інакш кажучы, пры вытворчасці тавару ці рэалізацыі паслуг для таго, каб вызначыць цану на іх, трэба перш за ўсё палічыць магчымыя прыбытак, заработную плату з налічэннямі на сацыяльнае страхаванне, амартызацыю і іншыя дабаўленыя. Ад гэтай дабаўленай вартасці вызначаецца падатак у памеры 28 працэнтаў і ўключаецца ў цану. Не ўплачваецца падатак толькі тады, калі адсутнічае сама дабаўленая вартасць.

— Як вызначаецца дабаўленая вартасць для камерцыйных здзелак за купленую гатовую прадукцыю?

— Як і за ўласную. Калі, напрыклад, набыты ўмоўны тавар на тысячу рублёў і ён рэалізуецца зыходзячы з кан'юнктуры рынку за дзве тысячы, выручка складае тысячу рублёў. З яе выключаюцца фактычна панесеныя ўласныя затраты і прыроўненыя — транспарт, энергія, паліва, ахова і г. д. Усё, што засталося, з'яўляецца дабаўленай вартасцю, з гэтай сумы бярэцца падатак.

— Чаму назначаны падатак на паліва?

— Кожны гаспадарчы суб'ект выплачвае яго пры куплі дызельнага паліва, звадкаванага газу і бензіну для аўтамабіляў. Ён фактычна закладзены ў цану тавару. Звадкаваны газ, што ідзе ў кватэры, такім падаткам не абкладаецца.

— Якія асаблівасці выплаты падатку на прыродныя рэсурсы?

— Падатак на выкарыстанне прыродных рэсурсаў разбіваецца на некалькі. Любое прадпрыемства, арганізацыя, маючы дазвол на іх здабычу, плаціць падатак за здабытую сыравіну (напрыклад, пяску, торфу, солі, граніту). Другая частка — за забруджванне навакольнага асяроддзя. Калі арганізацыя выкідвае ў атмасферу неачышчанае паветра, то яна павінна плаціць падатак. Калі выкіды перавышаюць нарматывы, сума падатку ўзрастае ў пяць разоў і вылічваецца з прыбытку, які застаецца ў распараджэнні прадпрыемства.

— Адкуль з'явіўся падатак на экспарт і імпарт?

— Такі плацеж выдзелены асобным законам упершыню, хоць фактычна плацілі яго і раней. Не заўважалі ж, бо існавала дзяржаўная манаполія знешняга гандлю, і які падатак браўся — ніхто не ведаў. Цяпер, калі любое прадпрыемства можа заключаць экспартныя і імпартныя здзелкі, уявлі асобны падатак. Трэба ведаць, што груз не перасячэ граніцы, пакуль плацельшчык не ўнясе падатак. Дарэчы, ён не такі ўжо і вялікі. Стаўкі на імпарт устаноўлены на абмежаваную колькасць тавараў, падатак на экспарт прапанавана ўстанавіць толькі на сыравіну.

— Ці ёсць асаблівасці выплаты падатку з прыбытку?

— Варта звярнуць увагу, што ён бярэцца не ад балансавага прыбытку. З яго выключаецца падатак на нерухомасць і той, па якім прадастаўляюцца льготы. Напрыклад, у выпадку, калі грошы накіроўваюцца на ўтрыманне сацыяльнай сферы, школ, піянерскіх лагераў, дамоў састарэлых, жылля і ў межах існуючых дзяржаўных нарматываў.

— Прадпрыемства знаходзіцца ў Мінску, але мае філіялы ў Смаленску і Баку. Як пазбегнуць у такім разе двайнога падаткаабкладання?

— Такія выпадкі ўлічаны заканадаўствам. Калі філіялы аплацілі падаткі, напрыклад, па расійскіх законах, ім сумы залічваюцца ў галаўных прадпрыемствах і больш з іх грошы не бяруць.

— Арганізацыя мела на балансе аўтамабіль па астаткаваму кошту. Сёлета прадала яго па рынкавай цане. З якой сумы яна заплаціць падаткі?

— З усёй, што атрымала дадаткова да ранейшага кошту машыны.

— Прадпрыемства займаецца будаўніцтвам і камерцыйнай дзейнасцю. Па якому прынцыпу будуць брацца падаткі?

— У цэлым па прадпрыемству. Сёлета адменены ўсе ранейшыя прыярытэты.

— Ці выкарыстоўваецца цяпер такое паняцце, як максімальны ўзровень рэнтабельнасці?

— Яно скасавана, і стаўка падатку не залежыць і не павышаецца ад узроўню рэнтабельнасці. Не выкарыстоўваецца ў заканадаўстве і такі выраз, як нарміраванне аплаты працы.

— Якія плацяжы ў бюджэт вызначаны для малых прадпрыемстваў?

— Як вядома, летась такія арганізацыі мелі значныя льготы. Сёлета яны поўнасцю адменены, і там абавязаны выплачваць падаткі, як і іншыя юрыдычныя асобы.

Падрыхтаваў да друку
М. БАЖКО.

Слоўнік бізнесмена

ЧАСОВАЯ ТАННАСЦЬ. Велічыня, на якую цана апцыёну перавышае самастойную таннасць. Залежыць ад дынамічнасці цэн і часу, які застаецца да спынення права на апцыён.

КАМІСІЙНЫ ДОМ. Фірма, якая спецыялізуецца на ажыццяўленні даручэнняў кліентаў на пакупку і продаж на ф'ючэрснай біржы за камісію. Не робіць здзелак за асабісты кошт, ажыццяўляе аперацыі па даручэнню прыватных асоб (дробных спекулянтаў), а не гандлёвых фірм.

КАЦІРОЎКА АФІЦЫЯЛЬНАЯ. Адзіная цана, якую ўстанаўлівае для кожнай пазіцыі (месяца пастаўкі) на дзень. Гэта каціроўка выкарыстоўваецца для паведамлення рынкавых цэн па-за біржай і для правядзення разлікаў разліковай палатай.

КАЦІРАВАННЕ ЦЭН. Публічнае прапанаванне цэн пакупнікам і прадаўцам з іх наступнай рэгістрацыяй. Рэгістрацыя цэн неабходна для правядзення разлікаў па здзелках. Каціраванне цэн неабходна для адкрытасці і падтрымкі канкурэнтных умоў гандлю.

АПЦЫЁН. Асабісты від біржавых здзелак з абмежаванай у параўнанні са звычайнымі ф'ючэрснымі аперацыямі рызыкай. Апцыёны бываюць:

— **двайны** (сцеланс) — дае права пакупніку купіць ці прадаць кантракт (або іншую каштоўнасць), але не купіць ці прадаць адначасова, па базіснай цане;

— **на пакупку** — дае права, але не абавязвае купіць ф'ючэрсны кантракт, тавар ці іншую каштоўнасць па данай цане. Выкарыстоўваецца пры гульні на павышэнне. Дазваляе пасля аплаты невялікай прэміі атрымаць неабмежаваны прыбытак ад павышэння цэн;

— **на продаж** — дае права, але не абавязвае прадаць ф'ючэрсны кантракт ці іншую каштоўнасць (акрамя тавару) па данай цане. Выкарыстоўваецца пры гульні на паніжэнне. Дазваляе пасля аплаты невялікай прэміі атрымаць неабмежаваны прыбытак ад зніжэння цэн.

АДКРЫТЫ КАНТРАКТ. Абавязацельства на біржы, якое не ліквідавана на канец дня. Напрыклад, кантракт, які быў прададзены, але не ліквідаваны продажам.

ЗАГАД, ДАРУЧЭННЕ на заключэнне здзелак. Даручэнне кліента брокеру на заключэнне здзелкі ў біржавым коле (яме). Віды загадаў:

— па найлепшай дасягаемай цане;

— па фарміруемай рынкавай цане ў магчыма кароткія тэрміны;

— па пэўнай цане;

— стол-загад (загад купіць ці прадаць па пэўнай рынкавай цане, калі яна будзе дасягнута);

— загад, які дзейнічае на працягу пэўнага часу (дня, напрыклад, пры адкрыцці ці закрыцці біржы, адкрыты загад і да т. п.).

ПУНКТ. Мінімальнае ваганне цаны на біржы. Гэта адзінка выкарыстоўваецца звычайна для падліку прэмій і скідак уверх ці ўніз ад базісу і радзей для падліку поўнай цаны.

ЗАМЕЖНЫЯ БІЗНЕСМЕНЫ, якія садзейнічалі адкрыццю беларускага рэгіянальнага сервіснага цэнтра «Хітачы», кіраваліся важкімі аргументамі. Па-першае, прадукцыя гэтай сусветна вядомай фірмы ўсё больш насычае рынкі ўсіх краін. Па-другое, у Мінску можна знайсці выдатных майстроў для цэнтра абслугоўвання суперсучаснай электроннай апаратуры.

Яны не памыліліся. Сервісны цэнтр «Хітачы», які размясціўся па вуліцы Мележа (тэл. 62-12-61), прымае ў рамонт і прафілактыку відэамагнітафоны, здымачныя камеры, складаную бытавую тэхніку. Тут хутка вызначаць няспраўнасць, звяжуцца з пасрэднікамі, якія пастаўляюць з-за мяжы запасныя часткі і вузлы, зробяць рамонт і выдадуць гарантыю.

НА ЗДЫМКУ: спецыялісты мінскага цэнтра У. НАГОРНЫ і П. ЗАЙЦАЎ апрабоўваюць відэакамеры «Хітачы» пасля рамонту.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

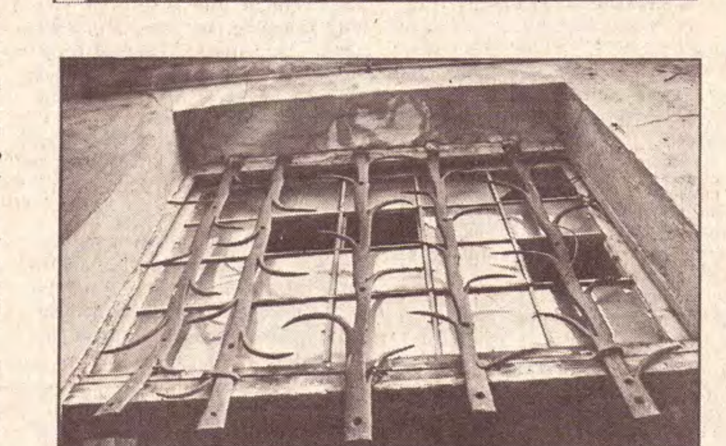
СПАДЧЫНА

Быў Полацк навуковым цэнтрам...

Сёння мала хто ведае, што ў XIX стагоддзі Полацк быў універсітэцкім горадам, адной з інтэлектуальных сталіц свету. Сведак, вядома ж, не засталося, а з урокаў гісторыі мы надзейна засвоілі, што да Вялікага Кастрычніка вышэйшых навучальных устаноў Беларусь не мела...

Між тым, хіба што ў сне прысніш сёння тое, чым жылі калісьці старыя муры Полацкай езуіцкай акадэміі. Скалечаныя, а то і знішчаныя дарэшты, яны ўсё яшчэ выпраменьваюць дух асветніцтва.

Ва ўтульным дворыку з маляўнічай панарамай на Дзвіну гулялі колісь студэнты. Скажам, Канстанцін Тышкевіч, вядомы потым археолаг, этнограф і гісторык, заснавальнік музея старажытнасцей у Лагойску. Ці адзін з пачынальнікаў новай беларускай літаратуры Ян Баршчэўскі, імя якога стала нарэшце шырока вядомым для суайчыннікаў дзякуючы нядаўна выдадзенай кнізе нацыянальнага казачнага эпасу «Шляхціц Завальня».

З зайздрасцю думаецца і аб размешчанай тут калісьці карціннай галерэі з творамі Сальватора Розы, і пра кунсткамеру, што была значна багацейшая за адчыненую ў Пецярбургу па загаду Пятра I, і пра тую механічную цуда-галаву, што адказвала на пытанні на 20 мовах — аснашчанасць акадэмічных кабінетаў, лабараторый была высокай.

Моў, дарэчы, тут выкладалася восем. Сярод грэчаскай, лацінскай, французскай — і беларуская, якую выпускнікі павінны былі ведаць.

А калі дадаць сюды ўласныя архіў і музей, тэатр і кнігарню, абсерваторыю і майстэрні, а таксама бібліятэку на 40 тысяч тамоў і друкарню, дзе выдаваліся падручнікі, часопіс, літургічная літаратура і мастацкія творы ад Вергілія да беларускага паэта-лацініста Міхала Карыцкага, — калі ўсё гэта злучыць разам і абагульніць, то стане зразумелым, што з 1581 па 1812 гады езуіцкі калегіум, а затым створаная на яго базе акадэмія з усімі універсітэцкімі правамі не толькі неслі Полацку святло навукі, але і ўяўлялі сабой ці не галоўны асветніцкі цэнтр Беларусі.

Яе першы рэктар — вядомы рэлігійны і культурны дзеяч, выпускнік Кракаўскага універсітэта Пётра Скарга. Лекцыі па рыторыцы, паэтыцы і антычнай міфалогіі тут чытаў адзін з лепшых паэтаў-лаціністаў, мысліцель, тэарэтык барока Мацей Сарбеўскі, кнігі якога, між іншым, ілюстраваў Рубенс.

Выкладалі таксама выдатны мастак і навуковец аўстрыец Габрыэль Грубер (вядомы яшчэ як асоба, набліжаная да Паўла I і як пасрэднік у перамовах Напалеона з Аляксандрам I); доктар Сарбонскага універсітэта, гісторык, археолаг, знаўца моў француз Дыдзье Рышардо; італьянец Каятан Анжыяліні — таленавіты архітэктар і жывапісец, які ў Полацку стаў прафесарам тэалогіі. Наогул прафесараў было 40 — на 600 студэнтаў усіх станаў і рэлігій.

Адкуль такое суквецце знакамітасцей? Як сведчыць пісьменнік У. Арлоў, сёння мы сціпла замоўчваем той факт, што пасля забароны ў 1773 годзе папам рымскім ордэна езуітаў, іх прыстанкам стала Беларусь, а фактычнай сталіцай — Полацк. З усяго свету — Францыі, Швейцарыі, Італіі, Нямеччыны, Амерыкі — рушылі сюды адукаванейшыя людзі свайго часу.

Сёлета мы можам адзначаць 180-годдзе аднаго з першых на Беларусі універсітэтаў. А што нагадвае пра яго ў Полацку сёння? Медыцынскія пакоі ваеннага шпіталя ў старажытных акадэмічных сценах? Агульнае запусценне былога універсітэцкага пляца? Ці, можа, адсутнасць у горадзе нацыянальных школ, вынішчанасць традыцый нацыянальнага асветніцтва?

Кантрасты ўражваюць нават загартаваных. Убогая бальнічная мэбліроўка (жалезны ложак — кульгавая тумбачка) побач з урачыстасцю высокіх скляпенняў — яшчэ не самае страшнае. Абжытыя шпіталем карпусы хоць захаваліся ад разбурэння.

А вось у большай палове незанятых — рэшткі тае самае старажытнае архітэктуры нішчацца з кожным днём. Скуголяць тут вятры, гуляюць завірухі. Абражаная прыгажосць, здаецца, лямантуе аб літасці. А літасць не прыходзіць доўгія дзесяцігоддзі. Сяк-так залаталі прабіты яшчэ нямецкаю бомбаю дах — прыкрылі ад неба скразную, на тры паверхі, дзірку. А заліты мазутам гараж на тым месцы, дзе калісьці зіхацелі агні тэатральнай рампы, пэўна, прэтэндуе на тое, каб стаць сімвалам поспехаў савецкай улады ў зберажэнні культавай спадчыны.

Нават дакрануцца да велічных камянёў былой альма-матэр простаму палачаніну сёння немагчыма. Да нядаўняга часу ваенны шпіталь у Полацку быў шчыльна ахутаны «дзяржаўнай тайнай», для прэсы яго проста не існавала. А значыць — нельга было гаварыць, у якім стане знаходзіцца заняты ім помнік архітэктуры, нельга фатаграфаваць тое, што за шэрымі сценамі бетоннай агароджы. Для некалькіх пакаленняў цэлая старонка гісторыі роднага краю заставалася невядомай. Ведалі яе толькі тыя, хто вельмі цікавіўся, каму гэта балела. Не маўчалі — пісалі ў самыя высокія інстанцыі. Толькі да іх няга голасу ніхто не прыслухоўваўся.

Журналісты трапілі на тэрыторыю шпіталя раней за іншых. І высветлілася, што яго кіраўнікоў — гасцінных, добразычлівых людзей — лёс будынкаў хвалюе таксама. Але ўласнымі сіламі спыніць разбурэнне яны не могуць — медыцына ў ваеннага ведамства на тым жа становішчы беднае падчаркі, што і ў дзяржавы.

Адзін з незанятых карпусоў езуіцкага калегіума перададзены ўжо гарадскім уладам з мэтаю размяшчэння ў ім пасля рэстаўрацыі культурных устаноў. Але які лёс чакае астатнія будынкі? Шпіталь гатовы аддаць іх гораду пры ўмове, што ён зможа пераехаць у новае памяшканне.

Аднак як хутка здзейсняцца гэтыя добрыя намеры?

Ларыса МАЛАШЭНЯ.

На здымках: такая яна, акадэмія, сёння.

Фота Сяргея ПЛЫТКЕВІЧА.

РОЗГАЛАС

ЗНІКАЕ ЦУКАР...

ГРОДЗЕНСКІ РАЁН. (Б. Пракопчык). Здаецца, што адным з самых распаўсюджаных злачынстваў становіцца крадзеж цукру. Вось інфармацыя апошніх дзён, якую нам прадаставілі ў Гродзенскім райаддзеле міліцыі: са складскіх памяшканняў калгаса «Запаветы Леніна», Скідальскага хлебазавода, вучгаса «Прынёманскі» ўкрадзена адпаведна 789, 100 і 1.050 кг цукру. А ўвогуле склады калгасаў, саўгасаў і іншых прадпрыемстваў раёна ў 1989 — пачатку 1992 года абчышчаны на 4 тысячы 689 кілаграмаў гэтай дэфіцытнай прадукцыі.

Куды плыве цукар і хто робіць на ім бізнес — уявіць няцяжка, паколькі набыць гарэлку ў магазіне за свае кроўныя талоны і купоны архіскладана. І таму попыт на самагон, а значыць, і яго кошт расце. Але чаму ж зладзеі адчуваюць сябе ў калгасных складах, нібы рыба ў вадзе? Вось што канстатуе міліцыя: усе складскія памяшканні прадпрыемстваў аграпрамысловага комплексу, дзе захоўваецца дэфіцытная прадукцыя, не адпавядаюць свайму прызначэнню: адсутнічае сігналізацыя, тэрыторыя вакол, як правіла, не асвятляецца. Што датычыць вартаўнікоў, то на большасці аб'ектаў іх наогул няма.

А кіраўнікі прадпрыемстваў, відаць, не вельмі перажываюць: не ўласная ж кішэня страты панесла, а калектыўная.

А ЗНІШЧАЛЬНІКІ КУДЫ?

КОБРЫН. Група афіцэраў мясцовай авіяцыйнай часці ўсур'ёз падумвае аб тым, як у хуткім будучым можна выкарыстаць ваенную тэхніку ў цывільных мэтах. Ваенныя верталёты і самалёты, паводле разлікаў спецыялістаў, могуць перавозіць цяжкавагавыя грузы, дзейнічаць на будаўнічых аб'ектах, спраўляцца з іншымі гаспадарчымі задачамі.

ЗНОЎ АБ КУПОНАХ

Камісія Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь па каардынацыі работы і апаратыўнаму вырашэнню пытанняў, звязаных з функцыяніраваннем купоннай сістэмы разлікаў за тавары, унесла шэраг змяненняў і дапаўненняў у інструкцыю, якая рэгламентуе парадак выдачы, захоўвання, уліку картачкі спажыўца і рэалізацыі тавараў па купонах.

Калгасам і саўгасам дазваляецца цяпер без купонаў прадаваць насельніцтву авечак і птушку для далейшага вырошчвання і адкорму.

Некалькі адзінак аднапрадметнай мэблі (напрыклад, два ложкі і шафа, рабочы і кухонны стол), якія набываюцца адначасова па чэкавай кніжцы Ашчаднага банка, рэалізуюцца па купонах з разліку агульнага кошту пакупкі, але не больш 500 купонаў, пры строгім захоўванні норм водпуску.

У інвалідаў Вялікай Айчыннай вайны і мнагадзетных сем'яў, якія набываюць тавары ў крэдыт (коштам да 1 тыс. рублёў) без аплаты першапачатковага ўзносу, купоны не бяруцца.

Акрамя таго, па просьбе прадпрыемстваў удакладнены далейшы парадак выдачы купонаў працуючым грамадзянам.

Вызначана, што дадатковая выдача купонаў робіцца зыходзячы з пераразліку па фактычных даходах студзеня (60 працэнтаў ад даходаў за мінусам авансавых сум купонаў па заработку лістапада — 1 студзеня). Па фактычных даходах студзеня ў пачатку лютага выдаюцца купоны на люты. У пачатку сакавіка па фактычных даходах лютага выдаюцца купоны на сакавік, г. зн. без наступных пераразлікаў.

СУМЛЕННЕ ПАЧАКАЕ?

Пахвальную пільнасць праявіў участковы інспектар Фрунзенскага РАУС г. Мінска лейтэнант міліцыі А. Сямёнаў, які абыходзіў у начны час свой участак. Ён затрымаў 15-гадовага дзевяцікласніка адной са школ раёна Сяргея З., які разам са сваімі знаёмымі, затрыманымі крыху пазней, разрэзаў тэнт аўтамашыны «Вольва», што прыбыла з Турцыі з грузам гуманітарнай дапамогі і выкраў некалькі пар красовак і іншыя насільныя рэчы. Мяркуючы па ўсім, пакуты сумлення іх не даймаюць, але адказваць па закону за дзёрзкі крадзеж абавязкова давядзецца.

ЮНЕСКО і Чарнобыль

На ажыццяўленне праграмы ЮНЕСКО «Чарнобыль» за 10 месяцаў 1991 года сабраны сродкі ў суме 2 млн. 593 тыс. амерыканскіх долараў, паведаміў каардынатар праграмы Бруна Лефеўр на сустрэчы з журналістамі Расіі, Украіны і Беларусі ў будынку ЮНЕСКО ў Парыжы. У лютым гэтага года намечаны пастаўкі медыцынскага абсталявання і медыкаментаў для навукова-даследчай клінікі радыелагічнай медыцыны ў Мінску, а ў маі — для спецыялізаванай клінікі па абароне насельніцтва ад радыяцыі ў Кіеве.

Б. Лефеўр падкрэсліў, што дзякуючы намаганням ЮНЕСКО, якая выступае галаўной арганізацыяй у каардынацыі дзейнасці розных міжнародных інстытутаў, элементы праграмы па Чарнобылю прысутнічаюць у розных праектах як ААН, так і самой ЮНЕСКО. На яго думку, гэта дазваляе спадзявацца на больш актыўнае ажыццяўленне праграмы ў 1992 годзе.

СОВЕТСКАЯ БЕЛОРУССИЯ. СЁННЯ Ў НУМАРЫ

«Пагоня». Газета ў газеце.
«Абзац», «60 секунд».
Фотарэпартаж. **«24 гадзіны ў казарме».**
Рэпартаж аб рабочай паездцы прэм'ера. **«Фінансы спяваюць рамансы».**
«Распусціць» працей за ўсё... або Які рэферэндум неабходны сёння». Апазіцыя БНФ разам з шэрагам палітычных партый пачала кампанію па падрыхтоўцы рэферэндуму з мэтай датэрміновага роспуску парламента і адстаўкі ўрада.
Актуальная тэма. **«Нам не страшны «шэры воўк»?...»**
Сумны рэпартаж. **«Ліверная», але па 110 ..»**
Канфліктная сітуацыя. **«Калектар рэдакцыі не патрэбен».**
Сустрэча з цікавым чалавекам. **«Тайна прафесара Біня».**
Аб тым, што хвалюе. **«У бальніцу на спадарожнай».**
Рэклама. Аб'явы.

● РАДЫЁПЕРАХВАТ

РАДЫЁ «СВАБОДА»

⊙ **Міністр замежных спраў Украіны Зленка заявіў, што яго краіна імкнецца да супрацоўніцтва з Паўночна-атлантычным абарончым блокам і дабіваецца ўступлення ў НАТО. Выступаючы перад журналістамі ў Празе, Зленка падкрэсліў, што Украіна жадае быць бяз'ядзернай нейтральнай дзяржавай.**

⊙ У адпаведнасці са справаздачай Арганізацыі Аб'яднаных Нацый, у ходзе грамадзянскай вайны ў Афганістане загінулі, падарваўшыся на мінах, 200 тысяч чалавек. Колькасць тых, хто атрымаў калецтвы, складае, паводле падлікаў, каля 400 тысяч чалавек.

⊙ **Саюз журналістаў Казахстана выступіў з заявай, што неўзабаве насельніцтва будзе перажываць інфармацыйны голад, паколькі многія газеты закрываюцца ў сувязі з павышэннем цэн. Журналісты патрабуюць, каб сродкі масавай інфармацыі былі вызвалены ад падаткаў і атрымлівалі большыя дзяржаўныя субсідыі.**

⊙ Міністр замежных спраў Арменіі Аванесян сказаў, што ён падтрымлівае ідэю накіравання еўрапейскіх міратворчых сіл у Нагорны Карабах. Выступаючы ў Празе на нарадзе міністраў знешнепалітычных ведамстваў краін — удзельніц Хельсінкскага працэсу, ён заявіў, што нарада па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе магла б спрыяць урэгуляванню канфлікту ў Нагорным Карабаху. Паводле ягоных слоў, гэты канфлікт набывае міжнародныя маштабы. Аванесян запэўніў, што Арменія не мае тэрытарыяльных прэтэнзій на Нагорны Карабах, аднак і Азербайджану трэба прызнаць дэкларацыю аб незалежнасці, якая была прынята пасля рэферэндуму ў Нагорным Карабаху ў канцы мінулага года.

⊙ **Прэзідэнт Азербайджана Муталібаў, выступаючы на экстраным пасяджэнні савета нацыянальнай бяспекі рэспублікі, заявіў, што Азербайджан ваюе не з нагорнакарабахскім насельніцтвам, а з незаконнымі бандфарміраваннямі, запрошанымі з-за мяжы. У гэтай праведнай з нашага боку барацьбе, сказаў Муталібаў, мы будзем бязлітаснымі. Паводле ягоных слоў, Азербайджан сутыкнуўся з вялікай, добра арганізаванай ваеннай сілай. Прэзідэнт упэўнены, што за бандфарміраваннямі, якія акапаліся ў гарах Нагорнага Карабаха, стаяць капіталы армянскай дыяспары за мяжой і лабісты былога Саюза ССР.**

⊙ Міністэрства замежных спраў Расіі заявіла, што канфлікт паміж Арменіяй і Азербайджанам з-за Нагорнага Карабаха ўяўляе небяспеку для Расіі і іншых краін. Расія гатова падтрымаць любую міжнародную ініцыятыву, накіраваную на спыненне канфлікту.

БІ-БІ-СІ

⊙ **Вялікабрытанія і Расія дамовіліся аб больш цесным ваенным і эканамічным супрацоўніцтве. У час візіту прэзідэнта Расіі Ельцына ў Лондан ён падпісаў з прэм'ер-міністрам Вялікабрытаніі Мэйджарам часовае пагадненне, якое пазней будзе заменена дагаворам. У пагадненні ўказваецца, што Вялікабрытанія і Расія будуць супрацоўнічаць у справе скарачэння колькасці ўзброеных сіл і ў галіне раззбраення. Яны выказваюць гатоўнасць выступаць за нераспаўсюджванне ядзернай зброі. Група брытанскіх тэхнічных экспертаў неўзабаве прыбудзе ў Расію з мэтай азнаямлення з патрэбамі краіны адносна ліквідацыі ядзерных узбраенняў.**

⊙ Прэзідэнт Чэха-Славакіі і міністры замежных спраў Германіі і Партугаліі выказалі падтрымку прапановы аб магчымай міратворчай ролі нарады па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе.

«ГОЛАС АМЕРЫКІ»

⊙ Дзяржаўны сакратар ЗША Бейкер заявіў, што нарада па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе павінна правесці вялікую работу з тым, каб дасягнуць умацавання дэмакратычнага кансенсуса ў Еўропе і ва ўсім свеце. Выступаючы ў Празе на сустрэчы міністраў замежных спраў у рамках нарады, Бейкер прапанаваў, каб гэта арганізацыя аказала дапамогу ў развіцці дэмакратычных інстытутаў і свабоднай прэсы ў былых камуністычных дзяржавах. Ён указаў таксама на мэтазгоднасць стварэння эканамічнага форуму ў рамках нарады, задачай якога было б вырашэнне практычных пытанняў, і ў прыватнасці, такіх, як растлумачэнне законаў функцыяніраванне свабоднага рынку.

⊙ У швейцарскім зімовым курорце Давос адкрыўся XXII міжнародны эканамічны форум. У ім прымаюць удзел амаль 2.000 палітыкаў, вучоных, эканамістаў, журналістаў. У цэнтры ўвагі нарады — роля Азіі ў сусветнай эканоміцы і эканамічныя перспектывы Усходняй Еўропы і Паўднёвай Афрыкі. Сярод удзельнікаў форуму — звыш 25 кіраўнікоў дзяржаў.

● РАДЫЁПЕРАХВАТ

НЕПАЛЬСКІ ГАРАСКОП

КАТМАНДУ, 31. (Кар. ІТАР—ТАСС Сяргей Буланцаў. Спецыяльна для «Звязды»).

КАЗЯРОГ рызыкуе сутыкнуцца з непрадбачанымі цяжкасцямі і нават апынуцца на лаве падсудных. Найбольш небяспечны для вас дзень — 8 лютага. Астролаг лічыць, што супраць вас спее змова. Ён рэкамендуе праявіць максімум асцярожнасці пры падпісанні дакументаў. Не выключана, што вам усё ж прыйдзецца развітацца з пасадай.

ВАДАЛЕЙ атрымае прыемныя навіны 3 і 4 лютага. Вас паспрабуюць уцягнуць у цяжбу. Усімі сіламі пастарайцеся ўхіліцца ад яе. Гэта непрыемная справа — крыніца неспакою ў сям'і. Не лішнім будзе старанна разабрацца ў сваіх пачуццях. Блакітны колер абяцае ўдачу.

РЫБЫ атрымаюць грошы па заключаных раней кантрактах. 6 лютага інтуіцыя падкажа вам, што не трэба зноў адхіляць дзелавую прапанову, ад якой вы некалі адмовіліся. Дамам ва ўзросце ад 20 да 28 гадоў астролаг раіць прыняць выклік Гіменея, паколькі ў наступны раз ён усміхнецца вам вельмі не скора.

АВЕН 3 ці 8 лютага паспяхова ўрэгулюе вытворчыя і фінансавыя пытанні. Асаблівы поспех у кваліфікаваных рабочых і сярэдніх прадпрымальнікаў. Сустрэча з чалавекам, які нарадзіўся пад знакам Рыб, Цяльца ці Авена, закладзе аснову трывалага саюза.

ЦЯЛЬЦУ тыдзень абяцае шмат грошай. Можаце смела ўкладваць сродкі ў новыя прадпрыемствы. Ваша стрыманасць амаль разагнала хмары над сямейным ачагом. У жанчын вясёлы настрой. Вам падабаецца сімпатычны лавелас, аднак цяперашняе захапленне хутка пройдзе.

БЛІЗНЯТАМ прыгожага полу люты падрыхтаваў мноства радасці і поспехаў. Вы ўзнімецеся па службовай лесвіцы і знойдзеце адданага сябра сярод калег па рабоце. Мужчынам застаецца зарабляць грошы, каб радаваць вас падарункамі.

РАКА дзелавы дабрабыт можа падштурхнуць на рызыкоўныя аперацыі. Справа ваша, але ўдача можа павярнуцца спінай. Дарэчы, можа і ўсміхнуцца. Самы зручны дзень для прыняцця рашэнняў — 3 лютага. Жанчынам вельмі прыемна, што да іх заляцаюцца адразу два закаханыя. Сваімі паводзінамі вы можаце выклікаць непажаданыя размовы.

ЛЬВУ ў пачатку тыдня астролаг прадказвае буйную ўдачу. Магчыма новае назначэнне. Загружаныя дамашнімі праблемамі жанчыны атрымаюць дадатковыя грошы. Сямейныя сваркі адступаюць. 6 і 7 лютага магчыма інтымнае збліжэнне паміж калегамі па рабоце.

Люты нясе тым, хто нарадзіўся пад знакам **ДЗЕВЫ**, магчымасці, аб якіх вы даўно марылі. Асаблівая стараннасць на рабоце ад вас запатрабуецца 3 лютага. 4 лютага маеце шанц выйграць у спортлато. Напярэдзе ў вас няпростыя часы, і ад сённяшніх намаганняў у многім залежыць, наколькі цяжкім акажацца пераадоленне будучых праблем.

Для **ШАЛЯЎ** наступны тыдзень поўны мітусні і руціны. Неабходна зрабіць мноства тэрміновых спраў, аднак на падыходзе новыя праблемы. Ахвяруйце асабістым жыццём, каб утрымаць сітуацыю пад кантролем. Замужнія жанчыны могуць успыліць і грукнуць дзвярамі.

На **СКАРПІЁНА** абрушыцца гара папяровай работы і службовай перапіскі. Жанчыны вымушаны часта затрымлівацца на рабоце, мужы раўнуюць. Астролаг не выключае поўнага разрыву адносін паміж мужам і жонкай і ўсё ж раіць зрабіць спробу прымірэння.

СТРАЛЬЦУ трэба ўстрымацца ад падпісання доўгатэрміновага кантракту, бо ў сферы вашых інтарэсаў чакаюцца вялікія змены. Некаторыя паедуць у загранкамандзіроўку на два-тры гады. Верныя жонкі будуць вельмі засмучаны паводзінамі сваіх мужоў.

НА ДВОР'Е

1 лютага

Сёння ўдзень па рэспубліцы воблачнае з праясненнямі надвор'е, пераважна без ападкаў. Тэмпература паветра ў Брэсце, Гродна—0—плюс 2, Магілёве, Мінску—0—мінус 2, Гомелі—1—3, Брэсце—2—4 градусы марозу.

У наступныя двое сутак па поўначы пройдзе невялікі снег, месцамі туман, галалёд. Тэмпература паветра ўначы 0—мінус 5, удзень ад мінус 3-х да плюс 2-х, па паўднёваму ўсходу ўначы—5—10, удзень 1—6 градусаў марозу.

Л. САНКЕВІЧ, інжынер-сіноптык.

АПАВЯДАННЕ

Алесь УСЕНЯ

СПРАВА № 717

(Працяг. Пачатак у №№ 18—22).

— Хто?! Ён — паспагадае?! Ды яму толькі дай падставу — у адзін момант турне мяне з пасады. Даўно ўжо вострыць зуб. Памятаеш гучную справу пра паляванне саўмінаўскага начальства? Перапіліся і з мутных вачэй паранілі лесніка. Справу вёў я. І тут, сам разумееш, пачаўся націск зверху. Не на мяне, вядома (я — дробная сошка), а на пракурора: справу, маўляў, трэба замяць. А што пракурор! Яму да пенсіі два гады. Супраць сілы не папрэш. Вось і пачаў мяне «апрацоўваць». А я, ты ведаеш, на такія рэчы не паддаюся. Закон — ён для ўсіх закон. І адхіліць следчага ад справы без дай прычыны нельга. Пракурор пыкаўся, мыкаўся, а зрабіць нічога не змог. Я перадаў справу ў суд, а ён ледзь утрымаўся на пасадзе. Пасля таго і ўзненавідзеў мяне люта. Што ні «лятучка» — разнос, прычым па дробязях, што ні гіблая справа — мне. Я пакуль што, як бачыш, трымаўся, думаў, да ягонай пенсіі як-небудзь дацярплю... Дарэчы, «саўмінаўскую» справу ў судзе ўсё адно прыкрылі. Накіравалі на дадледаванне — ужо іншаму следчаму. А што там даследаваць? І так ясна як дзень. Мой калега аказаўся больш згаворлівы — спыніў справу з-за адсутнасці саставу злачынства...

Я слухаў Яўгена, і ў маёй галаве акрэслівалася неверагодная здагадка. Але ў тым і парадокс нашага жыцця, што неверагоднае часта бывае адзіна магчымым. «Цётка Клава», безумоўна, да «супольнікаў» ніякага дачынення не мае. Тут сіла ўплывовая і магутная. Хто можа ведаць, якія справы вядзе Яўген? Чалавек з вуліцы? Глупства. Ведаць могуць толькі калегі. І ў першую чаргу... пракурор. Так, пракурор! Ён жа хоча адпомсціць падначаленаму за тую ўпартасць, якая ледзь не каштавала яму пасады. А належнай падставы для помсты—няма. Вось калі б у следчага прапала справа... Сам яе не выкрадзеш — няма ключа ад сейфа. А што калі нацкаваць брата? Загнаць яго ў безвыходнае становішча і... Брат, калі добра прыпячэ, выйсце знойдзе. Яму лацвей. Па-сваяцку.

Знайсці выканаўцаў сярод рэцыдывістаў — раз плюнуць. Колькі іх прайшло праз пракурорскія рукі! Кожны палічыць за гонар паспрыяць «грамадзяніну начальніку». А ў будучым гэта, можа, адгукнецца...

Мая здагадка паступова перарасла ва ўпэўненасць. Так, менавіта так яно і ёсць! Але ў пракурора нічога не выйдзе. Зараз я ўсё раскажу Яўгену...

У гэты момант расчыніліся дзверы, і ў кабінет зазірнуў памочнік пракурора, той самы Віталь, які ледзь не застукаў мяне ўчора вечарам.

— Яўген, пайшлі. Тэрміновая «лятучка». Прыехаў пракурор горада, будзе вучыць нас розуму.

— Іду, іду,— замітусіўся Яўген.— Ты пакуль застаешся?— звярнуўся ён да мяне.— Тады я не буду зачыняць кабінет. Вярнуся — паталкуем.

— Ага, я цябе пачакаю,— пагадзіўся я.

Мне ніяк не выпадала сыходзіць, не паведаўшы Яўгену пра сваё жахлівае адкрыццё. Я наважыўся чакаць яго хоць да пасінення.

ПРАЙШЛА ГАДЗІНА, а Яўгена ўсё не было. Я перачытаў усе старыя і свежыя газеты, што знайшоў у кабінеце, і ўжо трохі занудзіўся ад чакання. На Яўгенавым стале ляжалі знаёмыя мне папкі з матэрыяламі крымінальных спраў. Брат, мусіць, выцягнуў іх з сейфа, калі шукаў справу № 717, ды так і не паклаў на месца. Я палічыў, што Яўген не будзе на мяне злаваць, калі я ад нуды тое-сёе пагартаю.

Зверху ляжала пульхная папка, і мне хапіла першай старонкі, каб даведацца, што справа ўзбуджана па славутым сотым артыкуле Крымінальнага кодэксу. Гэта значыць забойства. «Крыві» мне не хацелася, і я адклаў папку ўбок.

А вось наступная справа мяне зацікавіла — хабар. Досыць рэдкі артыкул. Не ў тым сэнсе, што хабарніцтва — з'ява нетыповая (тут якраз наадварот), а ў тым, што падобныя факты вельмі цяжка выявіць і даказаць.

У злачынстве абвінавачваўся дырэктар трэста сталовых і рэстаранаў Ігар Удальцоў. З першых жа матэрыялаў я зразумеў, што ён «абклаў данінай» сваіх падначаленых — кіраўнікоў сталовых і рэстаранаў, якія спраўна падносілі яму немалыя грошы «на сподачку з блакітнай аблямоўкай». А паспрабуй не паднесці. Не атрымаеш ні тавару, ні прыхільнасці.

Я пачаў гартаць матэрыялы, каб знайсці дзе-небудзь агульную суму хабару, і раптам... Не, гэтага не можа быць! Неверагодна! Няўжо...

У гэты момант зайшоў Яўген. У мяне, мусіць, быў задужа ўсхваляваны выгляд, таму ён запытаўся:

— Чытаеш пра забойства? Так, жудасны факт.

— Ды не, не пра забойства,— я таропка загарнуў папку і вінавата ўсміхнуўся: — Не было чаго рабіць, дык дай, думаю, забаўлю час. Тут жа не ваенная тайна...

— Нічога, нічога.

— Ну як, пракурор горада вам мазгі ўправіў?

— Ат, усё адно і тое ж...

Яўгена не пакідала турбота пра справу № 717.

— Не перажывай, знойдзецца справа,— паспрабаваў я супакоіць яго.— Пакуль я тут сядзеў, падумаў вось пра што. А ці не занёс ты гэтую папку дадому?

— За каго ты мяне лічыш?

— Не, ты паслухай, паслухай. Табе трэба было да заўтра падрыхтаваць абвінаваўчае заключэнне. Так? Так. Часу мала. Магчыма, ты механічна сунуў папку ў свой «дыпламат» з надзеяй, што ўдасца трохі папрацаваць дома. Ты ж і раней калі-нікалі так рабіў. Праўда?

— Бывала.

— Ну дык вось. Улічваючы твой... як гэта лепей сказаць... тваю не надта надзейную памяць, варыянт зусім магчымы. Дома ты, пэўна, дастаў папку з «дыпламата» і засунуў куды-небудзь далей ад дзяцей. Так што ўспомні ды пашукай. Іншага тлумачэння проста няма.

У Яўгенавых вачах блiснулі іскрынкі надзеі.

— Можа, ты і праўду кажаш. Зусім апошнім часам замотаўся.

— Яно і не дзіўна. Такія справы на цябе навесілі. Я, во, пачытаў. Дарэчы, вось гэтая, па хабары, як яна ў цябе ідзе?

Яўген скрывіўся:

— Слізкі тып. Гэтую справу пачынаў не я. Следства вёў Антон Перагуд. Нічога ў яго не атрымлівалася. Сёння сведкі даюць адны паказанні, заўтра — зусім супрацьлеглыя. Карацей кажучы, справу хацелі закрываць. Перагуду заставалася толькі аформіць так званы «адмоўны матэрыял». Але ён не паспеў. Схапіла сэрца, залёг у бальніцу. Ну, і перадалі матэрыялы мне. Пракурор так і сказаў: «Афармляй у архіў, дый годзе. Тут справа гнілая». А я, ты ж ведаеш, пакуль не дакапаюся да сутнасці, ніякай паперы не падпішу. Пазнаёміўся я з матэрыяламі. А справа, як высветлілася, зусім не гнілая! Ёсць тут над чым памазгаваць! Перагуд зрабіў вельмі вялікую памылку: ён не ўзяў Удальцова пад ахову і не накіраваў у следчы ізалятар. Хоць былі ўсе падставы. Удальцоў не драмаў. Дзе абяцаннямі, дзе пагрозамі — паўплываў на сведак. Тыя пачалі віляць. Матэрыял выслізгваў з рук...

— А Перагуда... Гэтае самае... не купілі? Чаму ён не запатрабаваў арышту?

Яўген пацiснуў плячыма.

— Хто яго ведае. У чужую душу не зазірнеш.

— І што ж зрабіў ты?

— А тое самае. Пайшоў да пракурора, пераканаў яго, што справа мае перспектыву, і выбіў у яго пастанову на арышт Удальцова. На сведак гэта вельмі паўплывала псіхалагічна. Раней яны былі ўпэўнены ва ўсемагутнасці свайго начальніка, думалі, што ў яго ёсць «дах» на самым версе («нават пазбегнуў арышту!»). А тут бац — і за краты. Узніклі сумненні: а ці такі ўжо ён усемагутны, гэты Удальцоў? Пакуль што істотных зрухаў па справе няма, сведкі па-ранейшаму «муцяць ваду», але я ўжо адчуў: вось-вось недзе прарвецца. А варта прызнацца аднаму, як «пасыплюцца» і астатнія. Ёсць тут у мяне сякія-такія задумкі...

— І многа ж гэты Удальцоў нахапаў?

— Многа. Цягне на «вышку». А калі не на «вышку», дык гадоў пятнаццаць я яму забяспечу.

— Сапраўды, цікава. Калі справа пойдзе ў суд, ты мне падкажы. Можна зрабіць неблагі фельетон.

Я ўстаў, падаўся да дзвярэй. На парозе затрымаўся.

— А дома пашукай папку абавязкова. Далібог, знойдзеш.

(Заканчэнне будзе).

НОВЫЯ РОЗНІЧНЫЯ ЦЭНЫ НА МЯСАПРАДУКТЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

дукцыі, новых цэн на мяса. Аднак за гэта трэба плаціць — датацыі з бюджэту толькі за месяц склалі амаль 2,5 млрд. рублёў. А з бюджэту ж выплачваецца зарплата настаўнікам і ўрачам, работнікам навукі і культуры, пенсіі і стыпендыі і г. д.

Пры рэалізацыі датацыйнай прадукцыі асабліва наглядна праяўляецца сацыяльная несправядлівасць. Так, калі ўлічыць, што фактычныя затраты на вытворчасць і рэалізацыю кілаграма мяса і мяса птушкі перавышаюць цяпер 60 рублёў, а сярэдняя рознічная цана ў дзяржгандлі — менш за 7 рублёў, то 53 рублі датацый «асядае» ў тых, хто не карыстаецца паслугамі рынку, мае магчымасць свабоднага доступу да гэтай прадукцыі, часцей за ўсё праз «чорны ход». Калі ж гэты кілаграм вывозіцца за межы рэспублікі, то з ім — і 53 рублі з нашага бюджэту!

Суседнія дзяржавы, улічваючы ўсе гэтыя фактары, пачалі «адпускаць» цэны яшчэ ў мінулым годзе. Нашы купоны — толькі частковая перашкода вывазу мясапрадуктаў у тыя рэгіёны, дзе больш высокія цэны. Сёння ж яны вядомыя па публікацыях газет, паведамленнях радыё і тэлебачання. У прылеглых абласцях Расіі рознічная цана кілаграма, напрыклад, ялавічыны роўная 80 — 90 рублям, Украіны — 60—90, у Літве — 57, Латвіі — 52 рублям. Яшчэ больш высокія цэны склаліся па свініне.

Урад рэспублікі ў межах магчымага імкнецца зменшыць уплыў цэн на харчовыя тавары на зніжэнне жыццёвага ўзроўню народа. Поўнасцю на бездатацыйныя рынычныя цэны мы не пайшлі. У гэты складаны і цяжкі час дзяржаўнае ўздзеянне на працэс цэнаўтварэння па мясапрадукцыі, што відаць з публікуемай пастановы ўрада і выдадзенага прэйскуранта, захоўваецца па двух напрамках: шляхам прамога ўстанаўлення гранічнага ўзроўню цэн на мяса, паўфабрыкаты з яго, субпрадукты і каўбасы вараныя (толькі ў лютым—сакавіку гэтага года на датаванне ўказанай прадукцыі запатрабуецца каля 550 млн. рублёў); ускоснага ўплыву на працэсы фарміравання цэн пры дапамозе эканамічных рэгулятараў (устанаўліваецца мінімальны 5-працэнтны ўзровень рэнтабельнасці для прадпрыемстваў па перапрацоўцы жывёлы і птушкі і ў такім жа памеры — гандлёвая скідка для гандлюючых арганізацый).

У пастанове зафіксаваны цэны на мяса зыходзячы з яго гатунковасці. Калісьці ад гэтай дыферэнцыяцыі цэн мы адмовіліся, каб спыніць злоўжыванні ў гандлі мясам — перасорціцу пры вялікай колькасці гатункаў і розным іх кошце. Але цяпер, пры значна ўзрослых цэнах, гэта неабходна захоўваць строга. Мяса ж II і III гатункаў пры раздзелцы не так ужо і мала — прыкладна 12 працэнтаў. Асноўны шлях вырашэння гэтай праблемы — гэта павялічыць раздзелку і расфасоўку мяса па гатунках на прадпрыемствах мясной прамысловасці.

Больш строгім павінен быць да якасці мяса і сам пакупнік. Больш увагі будзе ўдзяляцца гэтым пытанням адпаведнымі кантрольнымі органамі.

У заключэнне яшчэ раз хацелася б звярнуць увагу на той факт, што за доўгія дзесяцігоддзі ў сістэме «планавых цэн» накапіліся глыбокія супярэчнасці і неадпаведнасці. Да пачатку гэтага года яны настолькі абвастрыліся, што далей адкладваць, чакаючы насычэння рынку таварамі, канверсуемасці рубля, раўдзяржаўлення і г. д., лібералізацыю цэн немагчыма. Менавіта на нашу долю выпала правядзенне гэтай непапулярнай меры, каб эканоміка суверэннай Рэспублікі Беларусь у далейшым развівалася на здаровай аснове. Галоўнае ў гэты перыяд, ва ўмовах лібералізацыі цэн —гэта ў максімальна магчымай меры абараніць інтарэсы насельніцтва, асабліва пенсіянераў, студэнтаў, нізкааплатных катэгорый работнікаў. Па гэтых пытаннях яшчэ ў снежні 1991 года была прынята пастанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, аб чым паведамлялася ў друку. Вядома ж, зыходзячы з абстаноўкі і магчымасці бюджэту работа ў гэтым напрамку будзе працягвацца. Неабходна пакончыць і з такім «падзелам працы», калі горад імкнецца павысіць цэны на прамысловыя вырабы, але ён жа катэгарычна супраць, калі вёска ўзнімае закупачныя цэны на сваю прадукцыю, ад якіх залежыць узровень канчатковых — рознічных цэн.

СМЕХАТЭРАПІЯ

НЯГЕГЛАЎСКІЯ НАВІНЫ

Жыхары Нягеглаўска стварылі новае грамадскае аб'яднанне — «Ліга аховы дыназаўраў». Нягледзячы на адсутнасць гэтых даўно зніклых страшыдлаў рады аб'яднання з кожным днём значна пашыраюцца.

***

Пункт ананімнай праверкі на нацыянальнасць адкрыўся пры раённым АВІРы. Дастаткова назваць сваё імя, прозвішча, імя па бацьку і нацыянальнае паходжанне бліжэйшых сваякоў — і кваліфікаваныя спецыялісты за лічаныя хвіліны высвятляць вашу сапраўдную нацыянальнасць.

***

Нягеглаўскія мотавелазавод, танкабудаўнічы завод, чарапахавы гадавальнік і фірма «Мерседэс» стварылі сумеснае прадпрыемства. Выпускаемыя імі веласіпеды будуць рухацца са скорасцю чарапахі, мець вагу танка і каштаваць як лепшая мадэль «Мерседэса».

ПЫТАННЕ — АДКАЗ

Чула, што хутка з'явяцца новыя праязныя білеты...

С. КАНЬКОВА-ГАРБУНОВА, г. Мінск.

Сапраўды, пачалася распрацоўка новых відаў праязных білетаў. Плануецца выкарыстоўваць наступныя іх віды:

1) **ПОЎНЫЯ (60 рублёў).** З правам уваходу і выхаду праз любыя дзверы і сядзення ў час маршруту.

2) **СТУДЭНЦКІЯ (30 рублёў).** Без права ўваходу і выхаду праз пярэднія дзверы, без права сядзення і трымання за поручні.

3) **НАВУЧЭНСКІЯ (20 рублёў).** Без права выхаду са сродку транспарту да канцавога прыпынку.

4) **ЛЬГОТНЫЯ (для асоб без пэўнага месца жыхарства, 3 рублі).** Без права ўваходу ў сродак транспарту. З правам чакання на любым прыпынку.

5) **КАНТРАЛЁРСКІЯ (1.000 рублёў).** З правам праверкі праязных дакументаў, групы крыві, даведак аб захворванні на СНІД і багажу.

КАМЕРЦЫЙНЫЯ (1.000 долараў). З правам выгнання з кабіны вадзіцеля і самакіравання трамваем, тралейбусам і аўтобусам.

СПАРТЫЎНЫЯ (10 рублёў). З правам бегчы, трымаючыся рукой за сродак транспарту.

Станіслаў СУЛКОЎСКІ.

ГУМАРЭСКА

МІКРАФОН

Усе толькі і гавораць пра тое, што наш дырэктар нікчэмны кіраўнік і бяздушны чалавек. Таму я і пайшоў да яго ў кабінет, каб сказаць прама ў вочы, што аб ім думаюць людзі.

— Міхась Акулавіч, — пачаў я з парога, пакінуўшы ззаду сакратарку. — Я хачу сказаць...

— Што? — прыўзняўся з-за стала дырэктар. — Гучней!

— Я кажу, што вашы метады кіраўніцтва...

— Якія яшчэ метады? — загрымеў дырэктар. — Што вы там шэпчаце?

— Я кажу, што ў час галоснасці і дэмакратыі адносіцца гэтак да людзей і сваіх абавязкаў...

— Не чую!—грымнуў дырэктар.

Я паўтарыў на высокім тоне апошнюю фразу да канца.

— Вы што, — ажно ўзвіўся дырэктар, — здзекуецеся?! Калі гэтак будуць размаўляць усе мае падначаленыя, прыйдзецца ў кабінеце ўсталяваць мікрафон, як у парламенце. Зразумелі? А цяпер можаце ісці. А калі вам ужо так карціць пашаптаць — рабіце гэта лепш за ўсё ў калідоры. Спадзяюся, ніхто не будзе да вас у прэтэнзіі.

Лёгка сказаць. Ну, асабіста для мяне мікрафон яшчэ знойдзецца. А ці набярэшся мікрафонаў для тых прамоўцаў, якія на працягу ўсяго свядомага жыцця толькі і робяць, што выступаюць з крытыкай у калідорах?

Вячаслаў ГІЛЕВІЧ.

ГУМАР З-ЗА БУГА

ШОК

Сынок Паташоньскіх разам з сябрамі перавярнуў учора кватэру ўверх дном, з-за чаго бацькі моцна накруцілі яму хвост. Цэлага паўдня пры з'яўленні Паташоньскага-малодшага Паташоньскі-старэйшы адварочваўся да яго задам. Паташоньская плакала, сціраючы з мэблі размазаныя па ёй мазі з дамашняй аптэчкі.

Увечары Паташоньскія вялі з сынам так званую сур'ёзную размову. Тупалі нагамі і ўсяляк даводзілі дзіцяці, што пра яго думаюць. Атмасфера ў кватэры была далёкай ад ідыліі.

А восьмай гадзіне малы Паташоньскі добраахвотна пайшоў у ванную і памыўся, раніцай без прымусу з'еў кашу. Вушы меў чыстыя. Устаўшы з-за стала, сказаў «дзякуй», потым узяўся за ўрокі.

— Нейкі дзіўны, — ціха заўважыў Паташоньскі.

— Быццам не ён, — згадзілася Паташоньская, падышла да сына і паклала яму на лоб руку.

— Добра сябе адчуваеш?

— Добра, мама, дзякуй, — адказаў Паташоньскі-малодшы.

Бацькі выйшлі ў другі пакой.

— Чуў?! — спытала маці.

— Так, — адказаў бацька.

Пасля абеду малы па ўласнай ініцыятыве пачысціў зубы. У кватэры павеяла навальніцай.

— Атрымалі сваё, — сказала Паташоньская. — З-за нейкага глупства дзіцяці зламалі характар... Можа мець зараз комплекс на ўсё жыццё. Я сабе гэтага не дарую!

Калі мы з Бяспальчыкам прыйшлі да Паташоньскіх на вячэру, тыя былі ў стане дэпрэсіі. Паташоньская ўсхліпвала, Паташоньскі бубніў нешта пра дактароў і дасягненні ў медыцыне. Нейкую гадзіну атмасфера была цяжкай, і раптам памяшканне скаланулася ад страшэннага выбуху: Паташоньскі-малодшы разнёс прыхожую дынамітам. Дрэннага настрою як ні было, усе ўздыхнулі з палёгкай. Дзіця вярнулася да нармальнага стану, само неяк выйшла з шоку.

Шкада толькі, што плашчы д'яблы забралі.

Анатоль ПАТАМКОЎСКІ.
(Пераклад з польскай).

— Рыбалка і маржаванне — гэта мае даўнія захапленні...

Малюнак Віктара ДУБОВІКА (г. Мінск).

ТЭЛЕБАЧАННЕ

Праграма тэлеперадач

1 лютага

Беларускае тэлебачанне

11.15. «Домскі сабор» (Латвійскае тэлебачанне).
11.45. «Амега-спорт» прадстаўляе: 1. Такое спартыўнае жыццё. Сяргей Шыткоўскі (хакей). 2. Баскетбольны баль у Крышталь Паласе.
12.55. «Спрадвечны агонь». Першы нацыянальны Сабор балгарскай музыкі і танца.
13.25. «Дарагая Алена Сяргееўна...» Мастацкі фільм з субцітрамі.
14.55. «Матчына мова». Па вершах Ніла Гілевіча (паўтор).
15.15. На музычных паралелях. Іграюць Раймундас Каціліюс (скрыпка) і Антанас Святона (фартэпіяна).
15.40. Мультфільм.
16.00. Падказкі на манжэтах.
16.45. Бізнесклуб «Партнёр» запрашае на тэлеаукцыён.
17.45. Тэлевізійны Дом кіно. Частка 1-я.
19.00. Панарама.
19.25 Тэлевізійны Дом кіно. Частка 2-я.
20.25. Калыханка.
20.45. Гаворым па-беларуску.
21.10. «Трава ля дома». Дак. фільм.
21.30. Тэлебіржа.
21.45. «Yesterday» (Учора»). Мастацкі фільм.
23.15. НІКа.
23.30. Фестываль эстраднай песні «Садружнасць». 1-е аддзяленне.

Першая праграма

12.05. Карэя. Погляд без палітыкі. Перадача 3-я.
12.25. Аўтаралі. «Руская зіма».
12.45. Мастацкі фільм з серыі «Багатыя таксама плачуць» (Мексіка).
13.50. Мультфільм.
14.00. Навіны (з сурдаперакладам).
14.20. Мастацкі фільм «Тры таўстуны».
16.00. У свеце жывёл.
16.45. Мастацкі фільм «Жыццё працягваецца».
17.35. Мультфільм «Пчала Мая».
18.00. Шчаслівы выпадак.
19.00. «Навагодняя ноч. Выбранае». Частка 1-я.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.35. «Навагодняя ноч. Выбранае». Частка 2-я.
21.50. Да і пасля поўначы.
1.10. «Зачараванне раманса». Кінаканцэрт.

Расійскі канал

12.00. Кар'ера. Тур 4 (паўфінал).
13.00. Весткі.
13.20. «Пудзіла». Мастацкі фільм.
15.30. Са сваёй званіцы.
15.50. «М-трэст».
16.20. Тхэквандо.
16.45. Мультфільм. «Прыгоды Боска». 1-я серыя.
17.15. «Бурда модэн» прапануе...
17.45. Парламенцкі веснік Расіі.
18.00. «Познер і Донах'ю».
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. Канцэртная праграма «Ролінг стоўнз».
21.00. Зусім сакрэтна.
22.00. Весткі.
22.25. Прадстаўляе «Фитиль».
23.25. Маскі-шоу.

2 лютага

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.40. «Yesterday» («Учора»). Мастацкі фільм.
10.10. Тэленарыс пра трэнера коннаспартыўнай школы калгаса «Камунар» Навагрудскага раёна Вольгу Дзягілеву.
10.25. III Віцебскі фестываль камернай музыкі «Памяці Салярцінскага».
11.15. НІКа. Нядзельны дадатак.
11.55. «Еўраспартландыя-92». Фінальныя спаборніцтвы.
13.15. Кікбоксінг. Спаборніцтвы ў Санкт-Пецярбургу.
14.00. Вецер вандраванняў.
14.55. Сустрэча з астролагам П. Глобам.
15.45. Роднае слова.
16.20. Дыягназ. Чым хварэе наша грамадства.
17.05. «Ад і да».
17.20. «Вячоркі» запрашаюць на вячоркі.
19.00. Панарама.
19.20. Дом мажор. Да 60-годдзя Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі.
19.55. Мультфільмы для дарослых.
20.25. Калыханка.
20.45. «Канва жыцця». Дак фільм.
21.40. Кінастужкі мінулых гадоў. «Паветраны рамізнік».
22.50. Фестываль эстраднай песні «Садружнасць». 2-е аддзяленне.

Першая праграма

7.00. Рытмічная гімнастыка.
7.30. Тыраж «Спортлато».
7.45. Дапамажы сабе сам.
8.35. Раным-рана.
9.15. «Магчыма ўсё». Гумарыстычная перадача.
9.45. Ранішняя зорка.
10.35. «Аляксандр Каверзнеў. Ракавая тэма».
11.30. «Вясёлка». «Венгерскі фальклор-91».
12.05. Мастацкі фільм з серыі «Багатыя таксама плачуць» (Мексіка).
13.10. Мультфільм.
13.20. Чэмпіянат Расіі па спартыўных танцах.
14.00. Навіны.
14.20. Дыялог у прамым эфіры.
15.00. Рок-урок.
15.50. Народныя казкі і прытчы розных краін.
15.55. Клуб падарожнікаў.
16.55. Уолт Дысней прадстаўляе...
17.45. Навіны.
18.00. Тэлелоцыя.
18.10. Аўтаралі «Руская зіма».
18.35. Мастацкі фільм «Супермэн».
21.00. Вынікі.
21.45. Спартыўны вечар.
23.00. Навіны.
23.20. Невядомая Расія.
0.05. Хакей з мячом. Міжнародны турнір.

Расійскі канал

7.00. Весткі.
7.20. НЛА: неаб'яўлены візіт.
7.55. «Хочаце, верце...»
8.25. Апошні матч Джымі Конарса. Тэніс.
9.10. Здароўе. Праграма 03.
9.40. Свята суперкнігі.
10.40. Аты-баты...
11.10. Джэнтльмен-шоу.
11.50. Мультфільм.
12.00. Тэлеасамблея. Перадача аб студзеньскіх «юбілярах».
13.00. Весткі.
13.20. Паралелі.
13.50. Святое і вечнае.
14.05. «Вакол смеху».
15.50. Дак. фільм.
16.00. Тэма з варыяцыямі.
17.00. Чэмпіянат свету па баскетболу сярод прафесіяналаў НБА.
18.00. Белая варона.
19.00. Весткі.
19.30. Маст. фільм. «Санта-Барбара». 19-я серыя.
20.20. Тварам да Расіі.
20.40. Акцыя «Пелікан».
21.00. «Карэту мне, карэту». Творчы вечар В. Саломіна.
22.00. Весткі.
22.20. Банк «Усход».
22.25. Спартыўная карусель.
22.35. «Інтэргра запрашае...» Забаўляльная праграма.

Усе праграмы тэлебачання даюцца па беларускаму часу.

3 лютага, ПАНЯДЗЕЛАК

Беларускае тэлебачанне

16.30. Навіны.
16.35. Гісторыя Беларусі. 7-ы клас.
17.10. Мультфільмы.
18.00. Дак. фільм «Звычайнае жыццё доктара Бызава».
19.00. Панарама.
19.25. Абласныя навіны.
19.35. Наш каментарый.
19.45. Ваш шаноўны Архіварыус.
20.25. Калыханка.
20.45. III Віцебскі фестываль камернай музыкі.
21.40. Спартыўны тэлекур'ер.
22.00. Ліра.
23.15. НІКа.

Першая праграма

17.00. Навіны.
17.20. Футбольны агляд.
17.45. Вечар Пекінскага ТБ. Маст. фільм «Сакрэты «стальной далоні» з Эмэйшань».
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.35. Аўтарскае тэлебачанне.
23.00. Навіны.
23.20. Чэмпіянат Саюза прафесіяналаў кікбоксінга па фулкантакту.
0.10. «Варажба на баранавай лапатцы». Маст. фільм.

Расійскі канал

7.00. Весткі.
7.20. Час дзелавых людзей.
8.20. Італьянская мова.
8.50. Вольны час. «Кветкі ў доме».
9.05. Руская мова.
9.35. Канцэрт гітарыста Пэпе Рамера (Іспанія).
10.15. Белая варона.
11.05. Паралельныя светы.
11.50. «Усё — сэрца і лёс». М. Цвятаева.
12.15. Я і мы. «Сола».
13.00. Весткі.
15.00. Дзіцячая гадзіна (з урокам нямецкай мовы).
16.00. Прадпрымальніцтва і традыцыі.
16.15. «Казацкае кола».
16.45. Т. Ін. Ка.
17.00. Грані.
17.45. Тварам да Расіі.
18.00. Наш сад.
18.40. «Дамашні клуб».
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. «Горад Абілен». Маст. фільм (ЗША).
21.00. Пятае кола.
22.00. Весткі.
22.20. Пятае кола. Працяг.
23.10. «Бягучым радком...» Камерная сімфонія Д. Шастаковіча.

4 лютага, АЎТОРАК

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Амбарчык». Кінанарыс.
9.00. Гісторыя Беларусі. 7-ы клас.
9.35. «Папіліо». Мастацкі фільм.
11.15. «Ад і да». Тэлетаргі.
16.30. Навіны.
16.35. Беларуская літаратура. 11-ы клас.
17.05. «Каменныя музыкі», «Тапчумба», «Хаджа Насрэдзін» (фільмы 1-ы і 2-гі), «Ранішняя песенька». Мультфільмы.
18.00. Дак. фільмы «Вешчая птушка», «У вялікім, цёмным, дрымучым лесе».
19.00. Панарама.
19.25. Абласныя навіны.
19.35. Наш каментарый.
19.40. «Са сваёю душою гаворым...»
20.25. Калыханка.
20.45. Працістаянне.
21.45. Тэлебіржа.
22.00. «Прадаўжэнне роду». Маст. фільм.
23.25. НІКа.
23.40. Хакей. «Дынама» (Мінск) — «Дынама» (Харкаў).

Першая праграма

5.00. Раніца.
7.35. Мультфільмы «Бюро знаходак». Фільмы 1—4.
8.10. Ах ты зімачка, зіма!
8.40. Дак. фільм «Святы манастыр».
9.20. «Сакрэты «стальной далоні» з Эмэйшань». Маст. фільм (КНР).
10.30. Футбольны агляд.
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.20. «Чао, Буйноў, чао». Канцэрт.
11.40. Рытмічная гімнастыка.
12.10. Гэта вы можаце.
12.55. «Горад». Перадача з Алма-Аты.
13.20. Біржавыя навіны.
13.35. Вам гэта трэба?
13.45. Гандлёвы рад.
14.00. Навіны.
14.20. Канцэрт нацыянальнага ансамбля Шры Ланкі.
14.55. «Мускал». Маст. фільм. 1-я серыя.
16.05. Разам з чэмпіёнамі.
16.20. Дзіцячы музычны клуб.
17.00. Навіны.
17.20. Фільмы — прызёры XIV Усесаюзнага фестывалю ў Саратаве.
17.50. «Адусюль патроху». Мультфільм.
18.05. «Курыльскі пасьянс».
18.25. «Браты Карамазавы». Маст. фільм. 1-я серыя.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.35. «Фермата». Інфармацыйная музычная праграма.
21.05. «З Лондана з любоўю, ці Непадарожныя нататкі».
21.50. «Брава». У перапынку (23.00) — Навіны.
0.25. Спідвей. Паўфінал асабістага чэмпіянату свету.
0.55. «Адзіночкі». Маст. фільм (Аўстралія). 1-я серыя.

Расійскі канал

7.00. Весткі.
7.20. Французская мова. 1-ы год навучання.
7.50. Вольны час. «Калекцыянер».
8.05. Французская мова. 2-гі год навучання.
8.35. Дзіцячая гадзіна (з урокам французскай мовы).
9.35. «Памяці загінуўшых дамоў». Дак. фільм.
10.05. «Рэвю-Каўказ» (Пяцігорск).
10.50. «Забытае сяло Паной» (Мурманск).
11.15. Пятае кола.
13.00. Весткі.
15.00. «У глыбіні расійскай Палесціны».
16.10. Прастора плюс.
16.40. Т. Ін. Ка.
16.55. Відэаканал «Урал ТБ».
17.40. Парламенцкі веснік Расіі.
17.55. Тэлечасопіс «Касмаполіс».
18.40. Вольны час. «Пад знакам рыбы».
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. Кансіліум.
20.55. Майстэрства акцёра. «Ія Савіна».
22.00. Весткі.
22.25. Азірніся.
22.55. Калядная музыка з Кёльнскага сабора.

5 лютага, СЕРАДА

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «У каньёнах Чарына». Кінанарыс.
9.00. Беларуская літаратура. 11-ы клас.
9.30. «Прадаўжэнне роду». Маст. фільм.
10.55. Ліра. Сустрэча з Брэсцкім аблдрамтэатрам.
16.30. Навіны.
16.35. «Хачу быць чараўніцай». Спектакль БелТЮГа.
18.00. Дак. фільмы «Так будзе!», «Заслона».
19.00. Панарама.
19.25. Абласныя навіны.
19.35. Наш каментарый.
19.40. Зваротная сувязь.
20.25. Калыханка.
20.45. Гандаль-дайджэст.
21.00. «Давайце кахаць». Маст. фільм.
22.25. НІКа.

Першая праграма

5.00. Раніца.
7.35. Мультфільмы «Жывая гліна», «Асеннія караблі», «Казка аб Снягурачцы», «Спатканне».
8.05. Разам з чэмпіёнамі.
8.20. Дзіцячы музычны клуб.
9.00. «Браты Карамазавы». 1-я серыя.
10.20. Канцэрт Дзяржаўнага акадэмічнага хору «Латвія».
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.20. «Імправізацыі». Фільм-балет.
11.50. Відавочнае — неверагоднае.
12.30. «Як дабіцца поспеху».
12.45. Дак. фільм «Апошні шаман».
13.15. Тэлемікст.
14.00. Навіны.
14.20. «Сёння і тады».
14.50. «Мускал». 2-я серыя.
16.00. «Тэатр, дзе іграюць дзеці».
17.00. Навіны.
17.20. Дак. фільм «Штрыхі да партрэта».
17.55. Па законах рынку.
18.35. «Браты Карамазавы». 2-я серыя.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.35. Прэм'ера рубрыкі «Чорная скрыня».
21.45. Сны І. Талькова.
22.45. Валейбол. Кубак еўрапейскіх чэмпіёнаў. У перапынку (23.00) — Навіны.
23.45. Канцэрт ансамбля «Каданс».
0.35. «Адзіночкі». 2-я серыя.

Расійскі канал

7.00. Весткі.
7.20. Нямецкая мова. 1-ы год навучання.
7.50. Вольны час. «Кветкі ў доме».
8.05. Нямецкая мова. 2-гі год навучання.
8.35. «Рускі стыль».
9.10. «Выдаткі мінулых нязздзейсненых дзён».
9.50. Гутаркі пра рускую культуру.
10.35. «Я і іншыя».
12.00. Забаўляльная праграма «Інтэргра запрашае...»
13.00. Весткі.
15.00. Дзіцячая гадзіна (з урокам англійскай мовы).
16.00. ТэлеЭКА.
16.30. Тэлеагляд «Далёкі Усход».
17.15. Т. Ін. Ка.
17.30. Крымінальныя весткі.
17.50. «Серафім Сароўскі. Вяртанне».
18.40. Вольны час.
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. Тварам да Расіі.
20.00. На сесіі Вярхоўнага Савета Расійскай Федэрацыі.
20.30. Міжнародны турнір культурыстаў.
21.00. Без рэтушы.
22.00. Весткі.
22.20. Рускія сезоны.
23.10. «Уладар мух». Дак. фільм.

6 лютага, ЧАЦВЕР

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Давайце кахаць». Маст. фільм.
10.10. «Харэаграфічныя навелы». Фільм-канцэрт.
16.30. Навіны.
16.35. Беларуская літаратура. 10-ы клас.
17.15. «Хто там?» Казачны дэтэктыў.
18.00. Дак. фільмы «Экспазіцыя», «Мінулае яшчэ наперадзе».
19.00. Панарама.
19.25. Абласныя навіны.
19.35. Зачытайце маё пісьмо...
19.40. «Амба». Дак. фільм.
20.05. «Грай, гармонік!»
20.25. Калыханка.
20.45. «Справа выпадку». Латарэя ўдачы.
21.00. Тыдзень беларускага ўрада.
21.20. Крок.
23.20. НІКа.

Першая праграма

5.00. Раніца.
7.35. Мультфільмы «Матыў», «Як кошка з сабакам», «У цьмяным царстве, шэрай дзяржаве», «Чаканне».
8.10. «Тэатр, дзе іграюць дзеці».
9.05. «Браты Карамазавы». 2-я серыя.
10.15. Дак. фільмы «Вялікі шаўковы шлях», «Песня зямлі».
10.45. Выступленне ансамбля «Лада» (Варонеж).
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.20. Чалавек і закон.
12.00. У свеце жывёл (з сурдаперакладам).
12.45. Дак. фільм «Слепата».
13.15. Тэлемікст
14.00. Навіны.
14.20. К. Вебер. Уверцюра да оперы «Аберон».
14.30. «Крык аб дапамозе». Маст. фільм. 1-я серыя.
15.35. Мультфільм «Доктар Бартэк і смерць». Фільмы 1-ы і 2-гі.
15.55. Фільм — дзецям. «Дзяўчынка і кракадзіл»
17.00. Навіны.
17.20. Дасье.
17.40. ...Да 16 і старэйшым.
18.20. Крымінформ паведамляе...
18.30. «Браты Карамазавы». 3-я серыя.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.35. «Запрашэнне да музыкі».
21.50. «Малітва аб храме». Хранікальна-дакументальны фільм.
23.00. Навіны.
23.20. Музычны прагноз.
23.50. «Адзіночкі». 3-я серыя.
0.40. Міжнародны фальклорны фестываль.

Расійскі канал

7.00. Весткі.
7.20. Іспанская мова. 1-ы год навучання.
7.50. Вольны час. «Дамашні клуб».
8.05. Іспанская мова. 2-гі год навучання.
8.35. Дзіцячая гадзіна (з урокам англійскай мовы).
9.35. «Здароўе».
10.05. Маст. фільм «Неадпраўленае пісьмо».
13.00. Весткі.
15.00. «Сонцаварот»..
16.00. «Хто дапаможа расійскай культуры?»
16.15. Ключ да сусветнага рынку.
16.45. Т. Ін. Ка.
17.00. Грані.
17.45. Парламенцкі веснік Расіі.
18.00. Расійскі фермер: погляд у будучыню.
18.40. Вольны час. «Увага, здымаю!»
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. СКВ.
19.40. «Санта-Барбара». 20-я серыя.
20.30. На сесіі Вярхоўнага Савета Расійскай Федэрацыі.
20.55. Пятае кола.
22.00. Весткі.
22.25. Пятае кола. Працяг.

7 лютага, ПЯТНІЦА

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Мусавір». Кінанарыс.
9.00. Беларуская літаратура. 10-ы клас.
8.40. «Перыкола». Музычны фільм.
11.00. «Працістаянне». Маральна-прававая праграма.
15.25. Меркурый. Праграма для дзелавых людзей.
16.30. Навіны.
16.35. «Лядовая ўнучка». Маст. фільм.
17.45. «Фарух і Зумрад». Мультфільм.
18.00. Дак. фільмы. «Буразубкі», «Планета не толькі людзей», «Даўгава».
19.00. Панарама.
19.25. Абласныя навіны.
19.35. Наш каментарый.
19.40. Гаворым па-беларуску.
20.05. Чарнобыль: праблемы і вырашэнні.
20.25. Калыханка.
20.45. «Манеўры на пятым паверсе». Маст. фільм.
21.55. Тэлебіржа.
22.10. III Віцебскі фестываль камернай музыкі.
23.30. НІКа.

Першая праграма

5.00. Раніца.
7.35. Мультфільмы «Матылёк», «Мы з Джэкам».
7.55. ...Да 16 і старэйшым.
8.35. «Браты Карамазавы». 3-я серыя.
9.50. «Пад поглядам вечнасці». Дак. фільм.
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.20. Канцэрт трыо «Амаці» (Бельгія).
11.55. Клуб падарожнікаў (з сурдаперакладам).
13.00. Брыдж.
13.15. Біржавыя навіны.
13.45. Бізнес-клас.
14.00. Навіны.
14.20. Спявае З. Хайрутдзінаў.
14.40. «Крык аб дапамозе». 2-я серыя.
15.55. Дабрачынны фестываль «Надзея» для дзяцей-інвалідаў.
17.00. Навіны.
17.20. Чалавек і закон.
18.00. «На шляху да Альбервіля».
18.20. Маст. фільм «Мая сям'я і іншыя жывёлы» (Вялікабрытанія). 5-я серыя.
18.50. «Поле цудаў».
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.35. Г. Данелія. Аб фільмах і аб сабе.
21.05. «ВіД» прадстаўляе. У перапынку (23.00) — Навіны.
0.40. «Адзіночкі». 4-я серыя.

Расійскі канал

7.00. Весткі.
7.20. Час дзелавых людзей.
8.20. Англійская мова. 1-ы год навучання.
8.50. Вольны час. «Увага, здымаю!»
9.05. Англійская мова. 2-гі год навучання.
9.35. «Бурда модэн» прапануе...
10.05. «Без рэтушы».
11.00. «Ніці». Музычны фільм.
11.15. Пятае кола.
13.00. Весткі.
15.00. Дак. кіно... Што далей?
16.15. Прастора плюс
16.45. Т. Ін. Ка.
17.00. Сялянскае пытанне.
17.25. «Я вам пішу, Ваша Вялікасць...» Паэт Ю. Улодаў.
17.55. Версія.
18.10. «Астравы разладу. Погляд з Японіі». Частка 1-я.
18.40. Вольны час. «Дамашні клуб».
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. «Санта-Барбара». 21-я серыя.
20.20. На сесіі Вярхоўнага Савета Расійскай Федэрацыі.
20.50. Залатая шпора.
22.00. Весткі.
22.20. Начны акцёрскі клуб.

8 лютага, СУБОТА

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Манеўры на пятым паверсе». Маст. фільм.
10.00. Паказвае Гродна. «Гарадніца».
11.00. Тыдзень планеты.
11.15. Меркурый. Праграма для дзелавых людзей.
12.15. «Мы такія розныя». Музычна-забаўляльная праграма.
13.25. Скарбы беларускай гісторыі.
13.55. «Квартэт «Ква-ква», «Залатыя словы». Мультфільмы.
14.15. Кінаэкран-92. Люты.
15.50. «Малады і...» Творчы партрэт артыста Г. Волчака.
16.40. «Я і мы». Мастацка-публіцыстычная праграма.
17.40. Сустрэча для вас. Наш госць — камандуючы войскамі БВА генерал-палкоўнік А. І. Кастэнка.
19.00. Панарама.
19.25. Дабрачынны канцэрт ансамбля «Харошкі». Частка 1-я.
20.25. Калыханка.
20.45. Экран беларускага кіно. «Вечны муж». 1-я і 2-я серыі. У перапынку (22.05) — Тэлебіржа.
23.40. НІКа.

Першая праграма

6.30. Суботняя раніца дзелавога чалавека.
7.30. «Казка пра Залатога Пеўніка». Мультфільм.
8.00. Хранікальна-дакументальны фільм «Абуджаная Афрыка».
9.00. Ранішняя музычная праграма.
10.10. А. Скрабін. Фартэпіянныя мініяцюры.
10.40. ЭХ. Экалагічная хроніка.
10.55. Мультфільм «Пасля таго, як...»
11.15. «Прадпрымальнік».
12.30. Музычны кіёск.
13.00. Мастацкі фільм з серыі «Багатыя таксама плачуць» (Мексіка).
14.00. Навіны (з сурдаперакладам).
14.20. Ведзі. «Афіцэры».
14.50. «Пчала Мая».
15.15. Ян Сібеліус. «Сумны вальс».
15.20. Да Міжнароднага тэлемарафону «Салдаты XX стагоддзя супраць вайны».
15.35. Каханне з першага погляду. Дзень 1-ы.
16.15. Фільмы рэжысёра Г. Данеліі. «Не сумуй!»
17.50. Адкрыццё Зімніх алімпійскіх гульняў.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.35. «...Гонар маю. А. Пушкін».
21.10. На Зімніх алімпійскіх гульнях. У перапынку (23.00) — Навіны.
23.50. Баль алімпійцаў.
0.50. «Злачынца даслаў кветкі». Маст. фільм з серыі «Дэрык» (Германія).

Расійскі канал

7.00. Весткі.
7.20. Уверцюра.
8.00. Баскетбольны агляд НБА.
8.30. «Мы — дзеці Сонца».
9.00. «Дысней Крыстмас на лёдзе».
10.00. Відэаканал «Плюс адзінаццаць».
12.00. Адкрыты свет.
13.00. Весткі.
13.20. «Я сюды больш не вярнуся». Маст. фільм.
14.50. Са сваёй званіцы.
15.10. Тэлецыкл «Нашчадкі». Фільм 6-ы «Свята».
15.35. М-трэст.
16.10. Парламенцкі веснік Расіі.
16.25. Познер і Донах'ю.
17.20. Шматсерыйны мультфільм «Прыгоды Боска».
17.50. Адкрыццё Зімніх алімпійскіх гульняў.
19.45. Весткі.
20.05. Свята кожны дзень.
20.15. «Санта-Барбара». 22-я серыя.
21.05. «Вясёлыя хлопцы» запрашаюць...
22.00. Весткі.
22.25. Праграма «А».
23.25. Рускі стыль.

9 лютага, НЯДЗЕЛЯ

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Безыменная зорка». Маст. фільм.
10.55. Асілак.
11.45. НІКа.
12.30. «Мы такія розныя». Музычна-забаўляльная праграма.
13.20. Пра шахматы і шахматыстаў.
13.55. «У канцы тысячагоддзя». Спектакль.
16.10. Весьціца.
16.25. «Марынеска». Дак. фільм.
17.30. «Ад і да».
17.45. Творчы вечар паэта А. Лягчылава.
19.00. Панарама.
19.25. Дабрачынны канцэрт ансамбля «Харошкі». Частка 2-я.
20.25. Калыханка.
20.45. «Пратакол тайнай вячэры». Тэлеспектакль БТ.
22.00. «Каскад».
22.10. «Іван Васільевіч мяняе прафесію». Маст. фільм.

Першая праграма

7.00. Рытмічная гімнастыка.
7.30. Тыраж «Спортлато».
7.45. Спорт для ўсіх.
8.15. Мультфільмы «Аліса ў Зазыркаллі». 1-я і 2-я серыі.
8.35. Раным-рана.
9.20. «Як адзін мужык спрабуе ўсіх нас накарміць».
10.00. Ранішняя зорка.
10.50. На Зімніх алімпійскіх гульнях. Лыжны спорт.
12.30. Сюіта з музыкі да балета «Раймонда».
12.45. «Форум». Прэм'ера музыкі.
14.00. Навіны.
14.20. «Вясёлка».
14.50. «Аліса ў Зазяркаллі». 3-я і 4-я серыі.
15.10. «Шмат галасоў — адзін свет».
15.15. «Клуб падарожнікаў».
16.15. «Каханне з першага погляду». Дзень 2-гі.
16.55. Уолт Дысней прадстаўляе...
17.45. Навіны.
18.00. Тэлелоцыя.
18.10. Каляды ў Ялце.
18.40. На Зімніх алімпійскіх гульнях. Скачкі з трампліна.
19.25. Тэлеспектакль «Палата нумар шэсць».
21.00. Вынікі.
21.45. На Зімніх алімпійскіх гульнях. Канькабежны спорт. Санны спорт.
23.00. Навіны.
23.20. ІТВА «Астра» прадстаўляе: «Фенікс».
0.20. Прэзентацыя новай пласцінкі А. Сярова.

Расійскі канал

7.00. Весткі.
7.20. «Чорнае і белае Аляксандра Новікава».
8.00. «Хочаце, верце».
8.30. Дзелавая жанчына.
9.00. «Прызнанне ў каханні».
9.15. «Мяне выдалі на паверхню».
10.00. Аты-баты...
10.30. Зроблена ў «Фитиле».
11.30. Капітал.
11.45. Пецярбургскія магікане.
12.20. «Не хлебам адзіным».
12.50. Зігзаг удачы.
13.00. Весткі.
13.20. Паралелі.
13.50. Кабарэ «Бязглуздзіца».
15.00. У свеце жывёл.
16.00. Зімнія алімпійскія гульні. Горныя лыжы.
16.45. Прашу слова.
17.00. Чэмпіянат свету па баскетболу сярод прафесіяналаў НБА.
18.00. «Шоў у рэжыме спыненага часу».
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. «Санта-Барбара». 23-я серыя.
20.30. Дзённік Алімпіяды.
21.00. Зімнія алімпійскія гульні. Фігурнае катанне.
22.00. Весткі.
22.20. Працяг Зімніх алімпійскіх гульняў.

ФІЛЬМЫ ТЫДНЯ

● «ПРЫВАЛ ПАДАРОЖНІКАЎ» ● «ТОЛЬКІ ДЛЯ ВАР'ЯТАЎ» ● «ВЫШЭЙШЫ КЛАС» ● «ПА ЗАКОНУ ДЖУНГЛЯЎ» ● «ПАЛЯЎНІЧЫЯ Ў ПРЭРЫЯХ МЕКСІКІ» ● «ПАДАРОЖЖА Ў КРАІНУ ЧАЯНАВА»

Кінастудыя «Фора-фільм» сумесна з «Саюзтэлефільмам» выпускаюць на экраны рэспублікі новую каляровую мастацкую кінастужку «ПРЫВАЛ ПАДАРОЖНІКАЎ». Аўтар сцэнарыя — Анатоль Сцяпанаў, рэжысёр-пастаноўшчык — Аляксандр Бланк.

Усё пачалося з таго, што адстаўны палкоўнік міліцыі Смірноў, «добра пасядзеўшы» з сябрамі ў новым кааператыўным кафэ «Прывал падарожнікаў», раніцай убачыў, што кафэ знікла. Ні шыльды, ні вітрын — толькі вялікі замок на дзвярах. Размова з участковым, які яўна штосьці аб гэтым ведаў, магла б праясніць гэты дзіўны факт, але праз некалькі гадзін малады міліцыянер загінуў, сарваўшыся з даху таго самага дома, дзе было кафэ.

Запахла крыміналам, і Смірноў, замест таго, каб клапаціцца аб пенсіі, вырашыў дакапацца да сутнасці справы...

Галоўныя ролі выконваюць Юрый Стасноў, Георгій Каўтарадзе, Ігар Багадух, Аляксей Сімаtоўскі, Юрый Саломін, Валерыя Усцінава, Сяргей Якаўлеў.

Кінастудыя «Талінфільм» перадае на суд гледачоў новую каляровую мастацкую кінастужку «ТОЛЬКІ ДЛЯ ВАР'ЯТАЎ», створаную рэжысёрам Арва Іха па сцэнарыю Марыны Шаптуновай.

Малады Ёхан не задаволены сваім сексуальным жыццём. Ён спрабуе пакончыць жыццё самагубствам, але ўрачы выратоўваюць яго. У адзін з вечароў, калі хворыя, як правіла, спяць, да героя прыходзіць медсястра Рыта... Завязваецца цэлы клубок любоўных інтрыг. Сітуацыя абвастраецца яшчэ і тым, што ў Ёхана ёсць маладая жонка, ды і сама Рыта ўжо не першы год замужам, да таго ж у яе дарослая дачка...

У галоўных ролях заняты Маргарыта Церахава, Міхкел Смялянскі, Лембіт Ульфсак, Вія Артмане, Марыя Аўдзюшка.

Кінастудыя «Антарэс-фільм» і Выдат-банк знялі сумесную мастацкую кінакарціну «ВЫШЭЙШЫ КЛАС».

Карціна створана ў жанры меладрамы. Галоўная яе гераіня — путана, якая хоча парваць з «прыгожым жыццём».

У ролі Верачкі Смірновай знялася папулярнейшая савецкая кінаактрыса Ірына Алфёрава. У фільме яна іграе са сваёй дачкой Ксеняй Алфёравай.

Твар чароўнай бландзінкі, якую Шанкар выратаваў ад немінучай смерці ў джунглях, быў яму добра знаёмы — увесь горад стракацеў рэкламай і афішамі савецкага цырка, з якіх усміхалася яна, Наташа Малініна. А калі сціплага паляўнічага разам з яго гадаванцам-сланом запрасілі папрацаваць у савецкім цырку, радасці Шанкара не было мяжы. Праўда, Чангал, яго сяброўка дзяцінства, бачыла ў гэтым сур'ёзныя перашкоды для іх вяселля. Не спяшаўся радавацца і дрэсіроўшчык Махкам, які доўга і настойліва заляцаўся да Наташы. «Сэрцы чатырох» пакутавалі, раўнавалі. Але вось аднойчы... А аб тым, што адбылося далей, гледачы даведаюцца, паглядзеўшы новую каляровую двухсерыйную мастацкую кінастужку «ПА ЗАКОНАХ ДЖУНГЛЯЎ», створаную сумесна савецкімі і індыйскімі кінамайстрамі. Аўтары сцэнарыя — Міколай Ражкоў, Ульмас Умарбекаў, Лаціф Файзіеў, Вінай Шукла, рэжысёры-пастаноўшчыкі — Лаціф Файзіеў і Умеш Мехра.

У фільме здымаліся Мітхун Чакраборці, Ірына Кушнарова, Махмуд Ісмаілаў, Амрыш Пуры.

Нямецкія кінематаграфісты пакажуць на будучым тыдні новую каляровую двухсерыйную мастацкую кінастужку «ПАЛЯЎНІЧЫЯ Ў ПРЭРЫЯХ МЕКСІКІ».

Гэта вострасюжэтны прыгодніцкі фільм аб бурных падзеях грамадзянскай вайны ў Мексіцы ў 1865 годзе.

Карціна пастаўлена рэжысёрам Гансам Кнетчам па матывах рамана Карла Мая.

Заслугоўвае ўвагі і новая каляровая поўнаметражная кінастужка «ПАДАРОЖЖА Ў КРАІНУ ЧАЯНАВА» вытворчасці кінастудыі «Кіеўнавукфільм».

Па свайму жанру гэта карціна — не столькі фільм аб таленавітай і трагічнай фігуры ў нашай аграрна-эканамічнай навуцы, колькі эмацыянальны сколак часу. Ракавыя 20—30-я гады сталі для Аляксандра Васільевіча Чаянава (1888—1931) — вучонага-эканаміста, грамадскага дзеяча, пісьменніка, гісторыка, калекцыянера — перыядам выключнай напоўненасці. Менавіта ў гэты час ён стварыў Навукова - даследчы інстытут сельскай гаспадаркі, стаў адным з першых кіраўнікоў савецкага і кааператыўнага руху. Але хутка, падобна многім рускім інтэлігентам, быў агавораны, няпраўдзіва асуджаны як член контррэвалюцыйнай арганізацыі, «вучоны-шкоднік». У 1931 годзе Чаянаў загінуў і быў рэабілітаваны толькі ў 1987-м.

Абрадуем тых, хто яшчэ не паспеў паглядзець французскі мастацкі фільм «ЗАБОЙНАЕ ЛЕТА», зняты рэжысёрам Жанам Бекерам па аднайменнаму раману Себасцьяна Жапрызо: у Палацы культуры прафсаюзаў сталіцы Беларусі ён будзе дэманстравацца апошні тыдзень. Трагічная гісторыя, расказаная ў гэтай захапляючай кінакарціне, нікога не пакіне раўнадушным: маладая прыгожая жанчына, узрушаная тым, што над яе маці насмяяліся трое нягоднікаў, жорстка ім помсціць...

Асаблівую цікавасць фільму надае цудоўная работа вядомай актрысы Ізабель Аджані, якая выканала ролю галоўнай гераіні.

ЗІМОВЫМ ДОЎГІМ ВЕЧАРАМ

КУЛЯ Ў МЫЛЬНЫМ ПУЗЫРЫ

На фотаздымку, змешчаным у выпуску «Вечара...» 25 студзеня, — пісталетная куля, якая прабівае мыльны пузыр. Гэта імгненне «спынена» звышскорасная фотатэхнікай. Мыльны пузыр яшчэ нават не паспеў лопнуць!

СПРАВА Ў КАПЕЛЮШЫ!

Гаспадар крамы страціў 25 рублёў. Атрымаўшы фальшывую 25-рублёўку, ён выдаў за яе несумленнаму пакупніку капялюш коштам 10 рублёў і 15 рублёў рэшты. Калі б 25-рублёўка была сапраўдная, то гаспадар крамы не меў бы страт. Гэта адказ на задачу, змешчаную таксама 25 студзеня.

МУДРАЦЫ РАШЫЛІ...

Акрамя тых адказаў на «Старажытную галаваломку», якія былі змешчаны ў выпуску «Вечара...» 25 студзеня, чытачы даслалі і іншыя. М. Чадовіч з Любанскага раёна, І. Грэкаў з Гомеля, М. Шалкевіч з Берастаўіцкага раёна, М. Рудзько з Валожынскага раёна, В. Шостак з Магілёва даслалі адказы, якія адпавядаюць умовам галаваломкі з размяшчэннем 32, 36, 40, 44, 48, 50, 52, 56 і нават 60 каменьчыкаў.

КОЛЬКІ ЖАНОЧЫХ ТВАРАЎ!

На малюнку, змешчаным у «Вечары...» 11 студзеня, не два, а тры жаночыя твары. Большасць чытачоў абмежаваліся пошукам на малюнку двух ттвараў, як было сказана ў заданні. Зноў спрацавала самаабмежаванне. І толькі адзін чытач, які, на жаль, не назваў сябе ў тэлефоннай размове, паведаміў, што ён адшукаў усе тры твары.

ПЯСОЧНЫЯ ГАДЗІННІКІ

Мы прасілі нашых чытачоў паразважаць, як залежыць дакладнасць ходу пясочных гадзіннікаў ад змены тэмпературы навакольнага асяроддзя. Думкі тых чытачоў, якія паспелі даслаць свае адказы, раздзяліліся. Даследаванні ж, якія правялі англійскія вучоныя, паказалі, што пясочныя гадзіннікі пры паніжэнні тэмпературы паскараюць свой ход, а пры павышэнні, адпаведна, запавольваюць. Прычын, як паказалі гэтыя даследаванні, некалькі: пры паніжэнні тэмпературы аб'ём пясчынак змяншаецца і яны лягчэй «цякуць» з адной ёмістасці ў другую; у пунктах дотыку пясчынак узнікае «зварачны» эфект, які слабей дзейнічае зноў жа пры паніжанай тэмпературы; і, нарэшце, уплывае разрэжанасць паветра пры паніжэнні тэмпературы.

ЦІ ЎСЕ РЫБКІ НА МЕСЦЫ!

Паглядзіце на гэтыя малюнкі. На дробных рыбак — насельнікаў вадаёма — напала вялікая рыбіна - драпежнік. Рыбкі спалохана замітусіліся... Паспрабуйце правесці «інвентарызацыю» рыбнага статку. Ці ўсе яны на месцы? Ці здолеў драпежнік паласавацца?

ХОДАМ ШАХМАТНАГА КАНЯ

У гэтай задачы, дасланай мінчанінам Рыгорам Якушам, трэба, пачынаючы з адной з вуглавых клетак, прачытаць вядомую народную прыказку.

У	А	У	К	Р
В	І	У	М	К
П	М	І	Я	І
Н	А	Л	К	О
Е	І-	Ч	Н	Ы

ЧАЙКА БЯРЭ СТАРТ

Вы назіралі калі-небудзь, як узлятае чайка? Успомніце, як яна рэагуе на вецер пры ўзлёце?

КРЫЖАВАНКА

Перакладзіце на беларускую мову наступныя словы.

Па гарызанталях: 7. Штукатурка. 8. Бездна. 10. Хворостина. 11. Шайка. 12. Привкус. 15. Океан. 16. Склока. 18. Яичница. 19. Ревунья. 20. Отзвук. 24. Приданое. 25. Нюня. 26. Немощь. 28. Отметка. 32. Умысел. 33. Краюха. 34. Большак. 35. Наглец.

Па вертыкалях: 1. Хвоя. 2. Погреб. 3. Стекольщик. 4. Трость, палка. 5. Каравай. 6. Завтрак. 9. Художник. 13. Оскорбление. 14. Георгин. 16. Вилы. 17. Личность. 21. Упырь. 22. Скряга. 23. Горемыка. 27. Вожжи. 29. Даль. 30. Кружка. 31. Кручина.

Склала Галіна ІГНАЦЮК.
г. Брэст.

Адказы на крыжаванку, змешчаную 25 студзеня

СТРАВІНСКІ
РУ ЛА ЦЕ
ПАНАМА БУЛЬБА
ЎЛ САМАРА ЛЕ
ПРАЎКА СК САРОКА
АФ БАНДАРОЎНА НФ
ЕС ЛА АД ТА ЛІ
АРКА РА СУ ПАКТ
ПРАДСТАЎНІЦТВА
АВАЛ ОЎ ЦЫ ГАМА
АН АЛ КА СІ КС
ТУ МАГІСТРАЛЬ ІМ
РАДЫСТ ЭН ВАКУУМ
КТ МАКАКА ЖА
АТРУТА ПАНЕЛЬ
ВУ ДО КТ
МАДАГАСКАР

Галоўны рэдактар
У. Б. НАРКЕВІЧ.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».

НАШ АДРАС: 220041, гор. Мінск, праспект Ф. Скарыны, 77, рэдакцыя газеты «Звязда».

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 32-51-05, аддзела пісьмаў—32-04-52, 32-41-92, навін—32-15-02, даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-35-91.

ПА НУМАРУ ДЗЯЖУРЫЛІ: член рэдакцыйнай калегіі Яраслаў Чапля, першы намеснік адказнага сакратара Яўген Ляхаў, старшы карэктар Ала Сабалеўская.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі.

Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Тыраж 81.098. Індэкс 63850.
Зак. № 23.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 21.05.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12